٤٦٩٩

٨٩٤
غ ن ن

خيرية نابي (منظومة باللغة التركية)، تأليف
نابي، يوسف نابي - ١١٢٤ھ - كتبه محمد بن
سليمان بن مصطفى بن قره أحمد سنة ١٠٩٤ھ

٨٤ق ١٩س ٢١ × ١٤سم

٤٦٩٩

نسخة جيدة، خطها تعليق

عثمانلي مؤلفلري ٢ : ٤٤٨، طبقبوسراى ٢: ١٧٤٢
ص ١٧٢

١ - أدب اللغة التركية ٢ - الشعائر والتقاليد
والأخلاق الإسلامية أ - المؤلف ب - الناسخ
ج - تاريخ النسخ

الرقم العام ٤٦٩٩

مكتبة جامعة الملك سعود "قسم المخطوطات"

الرقم: ٤٦٩٩ ف ٢١٩٨٧

العنوان: خمرية ناجي

المؤلف: يوسف ناجي

تاريخ النسخ: ١٢٩٤ هـ

اسم الناسخ:

عدد الأوراق: ٤٨ ص - ٢١×١٤ سم

ملاحظات:

٩٨

VIII

هر کسی تدبیر کاری میکند
ما رضا دادیم فنعم الوکیل

بیت

سکندر سیر آیینه سندی نطق ایتدیکی کامله
فلاطون حقیقت بینه نقل ماجرا اولمازه

فرد

توفیق رفیق اولمیجق فائده یوقدر
هر کیم بوراده عقلنه اویارسه ضرر ایلر

فرد

مرشد کامل آدمی جهان نما ایدر
جام جهان نما دلی آیینهٔ خدا ایدر

نه شغلرده راحت نه تهی دستانده امنیت
عجب بر دهشت المشی هر کسه گویا قیامتده

Copyright © King Saud University

یکانهٔ عصر اولان نابی افندی سلمه السلام مخدوم مکرم ابو الخیر نام مبیرنه تألیف ایتدکلری نصیحت نامه‌در

حمد اول الله عظیم الشانه   مبدع دائرهٔ امکانه
که ایدوب خامهٔ صنعی تدبیر   نسخهٔ عالمی ایتدی تحریر
رحمت عام خداوند کریم   ایتدی عالملره فیض نعیم
جنبش لطفه کلوب خامهٔ جود   چکدی لوح عدمه نقش وجود
باز اولوب دخمهٔ دشوار عدم   اولدی مفتوح طلسم عالم
ایتدی میزان بکف بود و نبود   عدمی سنکن ترازوی وجود
اولیجق روی وجود آینه تاب   اولدی مرآت عدم صورتیاب
رفع ایدوب انجرهٔ نار عدم   پرده دلن چقدی سواد اعظم
دوشنوب عالمه قالیجهٔ خاک   اوستنه دوندی قباب افلاک
اولدی کرد دنجیه بو چار فصول   کلدی چار کل بزم قبول
انتهاسی ایدوب ابانه جمع   اراده باندی محبتدن شمع
نام موالید ثلث اولدی عیان   معدنیات و نبات حیوان
بوریدی قافلهٔ لطف و کرم   چقدی عالم عقبنجه آدم
ایتدی مرتبهٔ انسانی   غایت مرتبهٔ حیوانی
اولدی بو صورت طینی ظهور   اکمل و اشرف انواع ظهور
نه بولوب سلم ترتیب حکم   چقدی تا صدر وجوده آدم

آب و کلدن ایدیجک علم ظهور   سجده یه اولدی ملائک مأمور
اولدی انسانده مراتب برجا   اولدیلر مفضول و تفاضل پیدا
کیمیسی شکر اولوب کیمی پیاز   اولدیلر بری بریندن ممتاز
رتبه رتبه اولوب انواع انام   درجاتیله ظهور ایتدی نظام
بی مراتب بولنور کون و مکان   عالمک بر بیکی طوتمز نادان
کوره مز مصلحتن آتش آب   ایتمز عمل بادی تراب
ایتمز آهنک افعالنی زر   ویرمز چاشنی ملحی کهر
کوره مز دستکه امورینی قلم   وارده مز سیف مقامنه قلم
بصرک ایلدوکی کوش ایدمز   هوشک اندیشه سنی موش ایدمز
برزکر بر یکی طوتمز زرکر   کفشکر کارینی بیلمز دولکر
مالکک فعلنی بیلمز مملوک   بیلمز احوال رعایایی ملوک
نه بیلور خشک ترک فرجاسن   کرم و سردک و بیلمز احکامن
سایه بیلمز اثرین خورشیدک   جام بیلمز طربن جمشیدک
عکسیده بویله در مجموعک   انکلا اولدی وحی قدر مطبوعک
اولدی مرآت تقابل پیدا   ضدله منکشف اولدی اشیا
حکمت و قدرته غایت یوقدر   بو تماشایه نهایت یوقدر
بو نظام اوزره در اجزای جهان   عقلک ایردوکی قدر اول کرنان
مرتبه اشرف دنیاده   جاری اولمش صور معناده
معنویاتده مراتب دخی چوق   بحر درموجه سنک غایتی یوق

Copyright © King Saud University

دیدی سر قافلهٔ شهر شهود | بو قدر آنا که مراتبله وجود
جمله‌ونک اهل ولایت اعلا | انبیا رتبه‌سی اندن ارفع
انبیا صدر سریر اعزاز | هم بری بدر منیر اعجاز
لیک سلطان سریر علم | حضرت سید ابن آدم
حکم فرمای نگین لولاک | خط پیرای وعار سننک
گوهر ما حصل لجهٔ جود | میوهٔ نه طبق باغ وجود
فاتح دخمهٔ گنجینهٔ نور | علت غائیهٔ نقش ظهور
اولین حرف کتاب حجت | مقصد معنی لفظ نعمت
ابتدای نفس رحمانی | انتهای اثر ربانی
صورت معنی و معنی صور | نور بالا کش قندیل قمر
زیور صدر سرای هستی | خازن گنج و بلند و پستی
ختم گنجینهٔ سر کونین | سر بهم دادهٔ قاب قوسین
صاحب مرتبهٔ او ادنی | عارف مسئلهٔ ما اوحی
زینت زین براق تمکین | رفرف آرای رهٔ علیین
حکم فرمای بلاد ملکوت | نور بخشای فضای جبروت
نیر مشرق انوار علوم | خواجهٔ فن رسالات عموم
مورد وحی جلیل تنزیل | محرم نغمهٔ بطون انجیل
صفوة الصفوه قند ارواح | نخبة النخبه اشباح ملاح
اشرف اشرف انواع امم | احسن حسن تقویم صور

رحمت عالمیان روح جهان | مرکز دایرهٔ کون و مکان
احمد الخلق محمد محمود | یعنی محبوب خداوند ودود
اصل کل مظهر اسم اعظم | جمله‌دن اولدی مراتبده اتم
صالدی آفاقه سرور سوری | اول ما خلق الله نوری
ختم اولوب ذاتی ایه‌ی غرا | مرکزین بولدی صفات علیا
ویردی دور فلکه ذاتی نظام | بدء و ختم اولدی وجودیله تمام
گوریلوب دورهٔ میم سرمد | اولدی موجود واحد ذات احمد
ایلدی اول ارکانی سؤال | آخر اسم محمدا که دال
ایلیوب ذاته الله تعظیم | ایتدی بالذات صلوة و تسلیم
ذاته اوله صلوة بله سلام | آل و اصحابنه تا روز قیم

مطلب مجمل احوال پدر

ای ابو الخیر محمد چلبی | ای ابدن ذاتی مزین چلبی
بر نور رحمانم سنسن | محض خیر و برکاتم سنسن
سنی ایتدی کرمندن اعطا | پدرک یوسف ثانی خدا
سنده ظاهردر ابا طفل نبیه | معنی الولد سر ابیه
اولدی ذاتک سنک انوار بصر | زینت گلشن هستی پدر
صالدی بالشمه ذاتک سبب | بن سنکله باقرم دنیایه
سنی ویردی بکا از فیض | موسم سن کبرده وهاب
طوغیجق عالمه حسنک ماهی | گذران اولمش ایدم پنجاهی

چار یگانه ده و بردی سنی حق … هفت سالکده یازلدی بو ورق
وطنم شهر دلارای رها … وقت تحریر مقرم شهبا
نه رها نسخهٔ گلزار جنان … مسقط رأس خلیل الرحمن
نه رها غبطه که خطهٔ شام … مظهر معجزه بردوسلام
بر زمان ادرنه واستانبول … اولدی سی سال بکا جای نزول
لله الحمد نیجه منصب جاه … اولدی بو بنده یه احسان اللّه
فالمیوب حسنکده دماغ دولت … اولدم افتادهٔ کنج عزلت
جنبهٔ آب وهوا اولدی سبب … اولدی ارامگهم شهر حلب

سبب نظم نصیحت نامه

ای چراغ طرب افروز امل … هبهٔ حضرت حق عز وجل
حمد لله نسبک عالیدر … علمک جدّ وابک عالیدر
گرچه بالاسی یوقمزا آبا … بلنن مرتبه در صاحب اعلا
لیک بو قدر آب وجد ده بیکو … کندک ایت مرتبهٔ فضله صعود
اصل ممدوح سن ای صنع خدا … اصل اولان ایلمز الله خطا
هر نه وار جوهر ذاتی بیلن … جمله مجموع مهیا سنده
سنده اخلاق مدایح چوقدر … لله الحمد زبانم بوقدر
هر بری خلق حسنک عطریدر … سنده آثار ادب فطریدر
فیض حقدر تا ابشو استمداد که … کسب حاجت فزم استعداد که
انشون الله سنی برخوردار … طوته سن عمر طبیعیده قرار

لیک

لیک او معنایه که انفاس پدر … ایدر اولادینه تاثیر دیگر
ایتمکیچون سکا آویزهٔ گوش … اولمغیچون سکا سرمایهٔ هوش
کاوش تیشهٔ اندیشه ایله … کاوکاو قلم تیشه ایله
چیقروب معدن دلدن گهر … رشتهٔ نظمه چکوب تازه گهر
ایلدم نظم نصیحت تحریر … که ایده دینده ادراکی قریر
کسوهٔ نظمه قوم وقت خامه … ایلدم نامنی خیری نامه
حرز جان ایله کف نخوتن ایله … باغله بازوی دله رغبت ایله
هر زمان استرمای جان پدر … اوله آویزهٔ گوشک بو گهر
بوبنی نازکنده طوته سن جانجکز … بردم آیرمیه سن یانکدن
تا بحشر اوله فیضی جاری … هم سکا هم اوله غیره ساری
تا کشاده اوله بو خوان نوال … اوله نعمتده طفیلک اطفال
سندخی تا بو نعمده نه سن … یادگار پدرهمدر دیه سن
روحمی لطفک ایله شاد ایده … بر دعا ایله بنی یاد ایده سن

نظم جمیل شروط الاسلام

ای سهی سرو خیابان شهود … نوخرامندهٔ بستان وجود
عالمک مشغله سنده اقدم … بر در انسانه اهم والزم
ایده وب انجام امور رزق تدبیر … ایلیه خانهٔ دینی تعمیر
ایتدی اندازهٔ حکمته قیام … پنج ارکان بنای اسلام
بو بنای بنجره اولانه راحتدر … طشره سی یازده افتدر

بو بنا داخلیدر باغ نعیم — خارجی ناحیهٔ نار جحیم
داخلی اهل هدایتدر همه — خارجی اهل غوایتدر همه
فرضدر آنده صقین فوت صلات — اقتدا ایت واریسه حج زکات
قیل اداسنده وقتنده نماز — هر بنک فوتنه کوسترمه جواز
اولمه کردنکش فرمان غنی — هر نه امر ایتدیسه ایله آنی
مؤمنه خلعتدر ایندر رکعات — واجبات وسنن ومندوبات
سرّ حکم ایله هر بنک حکمتی وار — خطرهٔ کلمه نجه خاصیتی وار
الحمدلله حضرت وهاب کریم — هر برن واسطهٔ لطف عظیم
حق عبدرسنک اعمالکدر — نیّه سنن نه ایچک مالکدر
سکا راجع اولور ای بحر مال — نیک وبد هر نه ایدرسک اعمال
صاحب خمسه اول ای پاک منش — بیله سن خمس مبارک نه ایمش

اولا لازمهٔ دین مبین

ای نهال چمن افروز ادب — ای فرحبخش دل دین ادب
ایت شهادت اولسن اهل شهود — تا که مشهودک اوله بو وجود
ایله بر شهد شهادت دهنک — اولسون افراز مآل سخنک
فلکک ایت خلوت سر تحقیق — شمع بر نور یقین وتصدیق
بو شهادتدر امان ملت — زیور جبههٔ باب جنت
بو شهادتله بولور فرق عیان — ظلمت کفر وشعاع ایمان
بو شهادتدر اساس تمکین — بابلو را وسته مقصوده دین

بوشها

بو شهادتدر امام اسلام — اولین موج محیط احکام
بو شهادتدر مفتاح هدا — که بو بنکله آچیلور باب رضا
بو شهادتدر اولور هرکه زبا — ماهی لجهٔ دین وایمان
بو شهادتدر ترکیب شفا — که ایدر رمزده جهلی اجبا

مطلب ما حصل فصل صلوة

ای کل باغچهٔ نی کرم وکاست — هر بربرک ایده قدینی راست
وقتی کلدکده کهمال ایله وضو — ماسوادن نه دهین ودستکی یو
کبدر آنده که پراهن نوز — اوله سن لایق دیوان حضور
مؤمنک اولدی چو معراجی نماز — دیده کی ایله بو معراج ایله باز
سن قیلوب ایتمه نمازه تکلیف — جانب حقده اولور تشریف
دین عمادینی اقامت ایله — قصر اسلامی عمارت ایله
دستنکی ایت شیمی اذنه روان — خلقه در کوش ایدر بیگانه عیان
سجده ده خم ده ادب اول — نقطهٔ دایرهٔ محراب اول
پیش حقده یوزکی یره کوره — بندهٔ درکهی اول دولتی کور
بی توجه یر امر کاره نماز — ایله هر سجده ده بیک یوز کوزار
محو مستغرق بواه حق اول — مست لا یعقل حیرانهٔ حق اول
اولمه حیرتزده جنت نار — کور اوله صاحبنه عاشق وزار
بانمه هنکام سحر بیدار اول — وقف سجادهٔ استغفار اول
نه سعادت داره ان تغلیه سن — حق حضورنده دوروب اغلیه سن

Copyright © King Saud University

ایده سن سجده ایچون وضع جبین گورنه سلطنت ردن زمین
جمله قورلرمی گورای فرزانه هر کسی پیشکه سلطانه
اکلین سجده بی باشن قالدرمز دولت عالمه چشم آلدرمز
قعده قالمزایدی آرامک اکله سن قدرین اگر اسلامک
سکا بر تیرایده بن جهره نما گرچه اطفاله دکل کشفی بزا
جد دجهد ایت اوله سن اهل فهم رفته رفته اولاسن واصل فهم
سن نماز وایده سن چونکه قیام الف اولورسن ایا قانما م
راکع اولسک گورینور صورت دال انبیا سر بیدرا آنکله بو مقام
ساجد اولسک گورینور خلقت میم آدم اولور بیکا باروح جسیم
انکله چونکه سکا کشف اوله بو راز آدم اولورمی ایدن ترک نماز

در بیان شرف صیام

ای بهین میوه باغ بدری صدف بحر حیاتک گهری
بی مرض نا اوله جسمکده توان ایلمه فوت صیام رمضان
صومدر قوللره بر لطف خدا صوم مه بالذات ایدر الله جزا
صوم بر مایده رحمتدر نور دینه صایمه بر خلعتدر
صوم در قابل کتم واخفا دخی فرصت بوله مز صومده ریا
سر پاک صمدیتدر صوم اتصاف ملکیتدر صوم
نفس صایم ایچون وبدر رسول مشکده بیش خداده مقبول
رهنمای نعم جنت اولور ترک نعمت سبب رحمت اولور

ناشباهی

ناشباهی شب اولنجه مدید مهر اورراغیکه فیض خورشید
نادرختان اوله نور ذاتک ظلمت لیله قاله ظلماتک
نه سعادت اولسن لیلة اوله سن وعده نه دغه دن وارسته
بنده اولوب راهگذار دهنک اوله آسوده وبار بدرنک
سیله سن زنکینی قندیلوکنک اچه سن آینه نفسن آب دلک
اوله ذاتنده کثافت نایاب بوله انوار لطافت تف وتاب
خانه دل اوله ظلمتدن دور نار دوزه دشمن اوله سن مشهور

مقصد حج وطواف وعرفات

ای گل تازه رس گلشن جان بوی بیرای دماغ عرفان
کعبه دنه غیری بره ایتمه سفر سفر بیهوده در نار سقر
کعبه بیت الشرف اعظمدر نقطه دایره عالمدر
کعبه در قبله ملک ملکوت پایه بیرای سریر ناسوت
کعبه در ساق درخت رحمت کعبه در سدره دین دولت
کعبه در شمع سرا پرده راز اولدی پروانه سی ارباب نیاز
کعبه در ستر سموات علا خانه خامه سیاه لیلا
کعبه در سجده که انس وملک کعبه در خمرده طاق فلک
کعبه در ساحه گلزار نعیم نعم نور ایله بر صحن حطیم
کعبه در مخزن اسرار خدا زاده الله تعالی شرفا
کرسی مملکت ربانی سجده بارگه رحمانی

Copyright © King Saud University

مرکز دایرهٔ عالم خاک … بکشنه دور ایدر انک افلاک
کعبهٔ ابدال سرآمد قدر … بالمهنکی حجر اسود در
حجر اسود دیدر سنک شفا … بوسه گاه لب محبوب خدا
اولین نقطهٔ سطر تکوین … خال عنبر شکن روی زمین
اولین صورت آیینهٔ آب … کرد بالاکش میدان تراب
مخزن تر سرای لاهوت … خطه برای فضای ناسوت
سرمه در دیده به خاک مسعی … ساحه مروه طربگاه صفا
اولمش آماده تطهیر عصات … چاه زمزمده آقن آب حیات
رو سپید ایدر بو رنگ خاک حرم … عالمک یوزی صو سپید زمزم
شست وشوی گنهه همت … دوکیلور آلتون اولقدر رحمت
آب زمزمدر او داروی صفا … که ویرر خسته عصیانه شفا
اولیجق واصل حد میقات … ایکی اصر آمدن آچ ایکی قنات
بخش ایدر عشر ترقی عمره … حصهٔ رحمت اولور هر زمره
عزم ایدر کوکلره مانند هبیک … نفس غلغله ناک لبیک
بونه دولت نه سعادت بونه جاه … کاولهسن طایف درگاه اله
ایله میدان مطاف وزره خرام … جبههک ایت فرش ره رکن مقام
دلی پروانهٔ شمع حرم ایت … طرف درگاه ولی نعم ایت
عینه صورت میدان نشور … روز دیوان خداوند غفور
یازمه عفو معاصی به برات … سطر بر سطر صفوف عرفات

شسته

شسته درانده اولان نامه سیاه … اولور آزاد اسیران گناه
محرمان دایره بند سیمین … جبل رحمتنا کافص نکین
هب بباضه چقار ارقام سیاه … بیغفور نامهٔ اعمال گناه
صرم ایله رحمت ایدر بیع وشرا … بایع مشتری سوق منا
کعبة الله دل انسان کبیر … حجر اول قلبه سویدای ضمیر
عارف مرتبه آب وگل اول … وار طولان دایره سن ول ایل
ناسکا ظاهر اوله نقطه کار … اوله کور دایره سنده پرکار

مطلب فضل زکوة وصدقات

ای در سامعه برای صدف … دودمان شرف خیر خلف
زمتکده قومه بر حبه زکات … ویره کاوله مایهٔ خیر وبرکات
حقیدر حضرت حقک اول مال … سنداخی ایتمه اداده اهمال
چونکه ایتمش سنی حق اهل نصاب … سنن ایت ترکیه حاله شتاب
فقرا حقیدر امساک ایتمه … پاک ایکن مالکی ناپاک ایتمه
امر حق اوزره سن ایتدکجه ادا … بر بیده اون ویرر انک مولا
ویرمز ایسک برکاتی قلمز … نعمتک سنده ثباتی قالمز
بی زکات اولمده در مال تلف … نایبه اولور البته هدف
تخمدر مال زکات مشروع … که اولور خاک قبوله مزروع
تخم پاشیده نک اضعافی نه … ایکی عالمده سکاه رنجی بر
ایلمین فقر وغنا تکوین … ایتمش انی فقرایه تعیین

Copyright © King Saud University

سنی اغنیا ایدن الله قدیر / ایلمش آنیده حکمته فقیر
ایلمه کتم حقوق فقرا / سنه سنی کمدوکی دم ایله ادا
صدقاتیله قبل اتمام زکات / فقر عبد راصن زکاتک صدقات
فضله بوق صدقاتک غایت / چوق بو معنایی موید آیت
اغنیا آتیه سیدر فقرا / صدقه منکشف اولور اشیا
دفعه فاورمی اولوردک تقدیم / سنی اتوک بو بیانه فقیر
فقر سر حسن غنا در ضایع / بو به وضع ایلمش آنی صانع
فقر در باعث شکر نعمت / فقر در زیور حسن دولت
اولمسه کوی فناده فقرا / سن زکاتی کیمه ایدردک ادا
امتناع ایلر ایسه محروم اول / سن قبولکده آنک محمود اول
دولت و نعمتک الندر / سکه حقدن او ده بر نعمتدر
مومن اولدر بو بره سا بیل / سکا نفع تصدقی آنی بیل
شکر قبل نعمته مولانک / تا زیاده اوله آب و نانک
فقرایه نظر و مرحمت ایت / عنقله ایتمه سخن مکرمت ایت
بذل قیل مالکی محتاجره / نعمت حقی بیدرا چره
بابکی مقصد درویشان ایت / ممکن اولدوغی قدر احسان ایت
طوتمه دنیاده هر روز صیام / خیر در جایعی اتمک اطعام
ایتمه دنیک بجه جامع تعمیر / که الکدن اوله بر کرسنه سیر
ایتمه هر کعبه به هر سال شتاب / خیر در روح بر سک اکر تشنه آب

نه سعادت

نه سعادت بو نه عزت دولت / که بوزکدن کله اهل حاجت
باشنی دونتلی در اول بر کوه نوا / که ایده دفع ضرورت فقرا
نه سعادتمود در اول صاحب مال / که ایدر بیکسره ایصال نوال
دینه لاین اکا خیری جاری / خیری اکنا وله غیره ساری
باخصه اکر اهل درویشانه ... / امتنان ایتمه صاقن احسانه
ویر عطا یا به الطفا که سرور / ایت نوازشله قلوبن معمور
دولت اولماله که الله ویره / خیر ایله صرف اولونه بوبیله
باخصوص اوله یتیم و بیکس / دل مجروحنه اول مرهم رس
دست احسانیله سیل اشک تری / لطفله اکا اونتدر پدرین
اکر اولدیسه تنظیم الاحوال / شکر دیر دلخسته نعمت مال
بعضه کفران نعم سنته یا / قول له فعله ایت شکرین ادا
شکر لفظی ایله معلوم اما / اوده اولسون دل و جانده پیدا
هم نهان هم شکر فراوان ایله / اهل حاجاته هم احسان ایله
کوره جک قوللرینی حقک آج / جامه و نان و طعامه محتاج
باب احسانی صاقن سد ایتمه / عوض حاجات ایده جک رد ایتمه
خانکه هر کیم اولورسه مهمان / ایله ممکن اولانی زیور خوان
لایق قدری قدر تعظیم ایت / سن هم شایسته سنه تکریم ایت
تفقدنه بیله صبر ایله / خاطرین بر سوز ایله جبر ایله
ایلمه حسرت ایله چشمنی میغ / حاجتی ممکن ایسه ایتمه دریغ

Copyright © King Saud University

خاطرین دغدغهٔ فقرده ایله   بذل مقصود ونیازه اسعاف ایله
وسع حالکده دکلکه کامی   حسن دفعیله چالش اول ناکامی
سوزایله خاطرین اغنا ایت   لطف زنجیری ایله تسخیر ایت
تسلیتله کوزین ایله روشن   منکسر کیتمیه تا که سندن
اکا شکر ایت که انک بر بیکسن   اولمش اولسک نه کلوردی الدن
دخی اسبابت شکر چوقدر   شکر نعمت کبی غایت بوقدر
ایره مز عقل بشر حکمتنه   ایلمز شکر وفا نعمتنه
بن شکرده بودر اینجه ربا   فقرایه ایدیجک لطف و عطا
ایله تحقیق ایدیجک احسانی   حضرت حقه ایله انجق آنی
امتنانیله قصا قلن انیمه عتب   سن اوتان تا وایده وقع حجاب
نو خجالتیله اول احسان   بکدر ایندره غشیان شکران
ایتمکده بنجه لر تنعم ایلر   مستحقین ارا بول اسن کوزندر
نیچه افتاده دولت واردر   نیچه پامال فلاکت واردر
کوشهٔ فقرده قالمش پامال   اولسه ایله مرض و سؤال
اویله دوشمشره اول چاره سکال   خوبدر ایمه ده النولی طوان
ایله تحقیق بومعنانی عیان   سکا در هر کیمه ایسنک احسان
اولسه لطفکده اذا ایله ریب   ضایع اولور نه سکا وارنه اکا
خوبدر بکسه بذل نعمت   ایمه ده اهل غنانی دعوت
هم میوب هم سنی ذم ایلرلر   وار نقصانکی آنی سویلرلر

اوضیافت

او ضیافت که کلور اکا کبار   نوع اسرافدن ایت آنی شمار
ایکی عالمده دخی یوق فایدسی   دوزخه راجع اولور عایده سی
اقتضا ایده مکرکم ناچار   مندفع اوله انکله اشرار
اویله نوع مدارادندر   خلقله حسن مواسادندر
سنده وار ایسه اگر وسع طعام   قولسونلر فقرا وایتام

مطلب دانش انواع علوم

ای نهال چمن آرای ادب   نورنخلهای دل دیدهٔ آب
سعی قیل علمه شب و روز   قالمه حیوان صفت اول علم آموز
علمه سعی ایلمکده حذر ایت   علم سعیی ایله سر نجز در نظر ایت
مدعایه بوسخن شاهددر   علم و سعیک عددی واحددر
بولمز علم بلا سعی وجود   بری کیتسه بری اولور نابود
صفت حضرت مولادر علم   جمله اوصافده اعلادر علم
مطلب علمه چالش اول اعلم   فرضدر دیدی رسول اکرم
دخی امر ایلدی اوصاحب علم   مهددن لحده دک ای طالب علم
علم ایچون اولدی شه خط نور   رتبه زدنی طلبیله مأمور
بولنکور ایله مدینه وصول   که قپوسی اوله داماد رسول
~~علمدر واسطه بود و نبود   علمدر مایهٔ ربانی~~
علمدر مانشطهٔ روی وجود   علمدر واسطه بود و نبود
علمدر مایهٔ ربانی   علمدر موهبهٔ یزدانی

Copyright © King Saud University

علمدر رابطۀ عز و علا — علمدر باعث تمکین وصف

علمدر ضابطۀ جاه و جلال — علمدر رابطۀ بر و نوال

علم بر بحر بی ساحلدر — آنی عالم گچنن جاهلدر

جهله حق موت دیدی علمه حیات — اولمه ممحال گروه اموات

اولمه محروم حیات ابدی — علمه فرق ایت گوزینک وبری

علمک انواعی ایله اول حالی — بلکه لازم کله استعمالی

بلمک البته دکلمی احسن — صورسه لر بن آنی بلمم دیمه دن

حضرتنک ناسه بودر تلقینی — اطلبوا العلم ولو بالصین

انمه عار اوکرن ادنی اهلندن — هر شینک علم گوزل جهلندن

جهلا عالمه نسبت ضرر در — بلکه ضد ندر بلا ابتر دیر

فنده دریچه و فنده خبیر — مثل اولدی دکل اعمی و بصیر

نه قدر بوله ایسه فر و شوکت — جاهله جا ایله کلمز رفعت

جهلدر مایۀ شرم و خجلت — جهلدر مورث ذل نکبت

جهلدر آدمه زندان بلا — که دوشنلر گوره مز روز رها

جهلدر محض عدم علم وجود — هیچ برابر می اولور بود نبود

مطلبک شایه معانی امور — واردر فلسفه نک ایله عبور

اولمه علمده رام بلند — علمدن کورمدی هیچ کیمسه گزند

کرچه عالم دگرک صاحب تاج — لابد اولور علمایه محتاج

شرف علمه نهایت یوقدر — صفت باریه غایت یوقدر

اولمنیجه

اولمنیجه منتهی معلوم — تمکین اولورمی متناهی علوم

قالمه قشرینده علومک آما — اوله گور واصل لب معنا

ظاهرک باطننه ایله عبور — یکه بر اوله جه بلسوملی ظهور

خانۀ ظاهره بیهوده ر جای گذار — خلوتنک باطننده ر جای قرار

ساحل بحرده اولسومی لآل — گوهر استرسیک قعرینه دال

صرف و نحو و عربیت لازم — عربی بلمکه آلت لازم

لیک آلته گچورمه اوقات — بی تعمل نه یارار آلات

علمک غایتی جملۀ استحصال — جملۀ سن انیمه ولی استعمال

سکا کافیدر اول نقش ضمیر — علمدن فقه و حدیث و تفسیر

غیرلرسن ادنی ولی اتیمه عمل — اولمه پامال دعاوی جدل

فقهدن ایله عبادته نظر — ایلمه بیهوده دعاوی گذر

نقص و پرمزا ایکی عالمده سکا — بلمک مسئلۀ بیع و شرا

مطلب معرفت ربانی

ای بهین نسخۀ مجموعۀ ذات — نقش آیینۀ مرآت صفات

ایلمه بو پندیمی آویزه گوش — کیمسه اولمه صفتن فضل فروش

ایتمه خلقه صتاجق علمه هوس — ایلمه بیهوده تضییع نفس

اولمه بر علمه جانشکم مطلق — آنی برسن بیله سن بر وجه حق

حکمت فلسفه دن ایله حذر — اولمیا نسخه سنه ایله نظر

نفس پاکک غرض از طریق — ابدر انسانی قرین تحقیق

Copyright © King Saud University

مرشد کامل اولنجه نایاب … سکا مرشد ایتشور زهد ایله کتاب
عارف اول زاهد خشک اولمه یقین … همت ایت تا اوله سن اهل یقین
سعی قیل عارف بالله اوله کور … نائل معرفت الله اوله کور
اولمه شک مرتبه سنده گمراه … علما در علماء بالله
اوله مز واقف سر مکنون … قاری مسئله کان بکون
جونکه اعرف دیدی خلاق ودود … معرفتدر دو جهاندن مقصود
معرفت زینتیدر انسانک … بیلدر مرتبه سنی نادانک
معرفت دولت روحانیدر … معرفت خلعت ربانیدر
جاهلک معرفتی رده سبب … دست رس بولمدوغندن عجب
یوخسه جانا ویرلیدی کبر اله … نظر ایت حالنه بر کره اله
معرفت صحبته دوشنه بری … اولور آنلشکده جملتبری
اولمزا انوار جسرک خذلانه … جامه علم لباس عرفان
حق کتورمش سنی کندک بدین … تا اکا جانیله قوللق قیله سن
خانه تنک لازم اولا خصیدر … بلمین خانه سنک طالبیدر
تنسنک اولمیه صاحب خانه … کیجه کوندز جالش اول پروانه
ذکر و فکرک نهان الله اولسون … مشهدک اول الودرکاه اولسون
دوزخ جنته ایتمه نظر … صاحبن استه بوله انور بصر
اوسنک اولیجق ای روح روانی … هب سنک اولور ایمش ایکی جهان
اره بول کندوکی بیل کیمسن … تا سکا اوله دو عالم روشن

ایت

ایت تماشا بوی بلا واطوار … نا بولی بلمیجک ایتمه قرار
بلمیلر بولی نابینادر … کاوضر دنیده بلا ادنی در
بایه جان ودل اکا بودر … غایت معرفت الله بودر
اولمین واصل نور عرفان … بیه ظلمتده قالور سرکردان
اکلاسک نولدوغن ای دور عین … او غامز دائره که خوف حزن
اکله کیم معنی توحید بودر … واصل اول دولت جاوید بودر
نور دیدم ایله مشکل معنا … ایکی عالمده اولمق اعما
جلکه کور چشمکه کحل عرفان … اولمیه باشکه مظلم دوران
اودر اعمی کیم دکل اهل شهود … اوله ارباب حقایق مردود
حضرت فخر رسول ایتدی دعا … که حقایق اوله مکشوف اکا
جمله نسخه مردانه خدا … دیر راینیا دارکه حبس
همت ایت اکلمغه کفتارین … سر جان ایلیه کور اسرارین
طالب حقه اولور راهنما … نسخه مثنوی مولانا
دخی روحه جکر کحل خصوص … نور اسرار فتوحات فصوص
دخی جوقدر نسخ اهل الله … عبدالله هدن ایرا اکاه
رمز وایمالری روحانیدر … جمله سی باطن قرآنیدر
ظاهر احکام شریعتدر حسب … باطن اسرار حقیقتدر حسب
وقتکی صرف ایت کور تحصیله … ایکیسن دخی جالش تکمیله

در بیان شرف استانبول

ای مه نورده چرخ امید   بدر پر کف ایدن روزن عید
اولمه دن مهر زن کنج وگهر   یکمه اولمش گهر افروز هنر
علمله معرفته جای قبول   اولمز الا که مگر استانبول
اولمغه میوه خور باغ هنر   اولمیه شهر استانبول قدر
انسون استانبولی الله معمور   انده در جمله معالئ امور
مولد منشا اصحاب همم   تربیت جمله اصناف امم
نقدر وار ایسه اصحاب کمال   [illegible] انده بولدیلر استقلال
هر کمال انده بولور معیارن   هر هنر انده کورر مقدارن
انده در مرتبه عز و شرف   غیر یرلرده اولور عمر تلف
کسب رواجینی بولور بی تشویش   ضایع اولمز هنر انده کم وبیش
بولنور جاه مناصب انده   طرق قطع مراتب انده
نقدر عالمی دور الدی سپهر   بولمز استانبوله بکزر شهر
حسنی کورمکله مستثنا   انی اغوشنه چکمش دریا
نقدر وار ایسه اقسام هنر   هپ استانبولده بولورلر رونق و فر
نقش و تصویر و خطوط و تذهیب   هپ استانبولده بولور زینت و ترتیب
ماحصل جمله صناعات و حرف   هپ استانبولده بولور عز و شرف
دخی واردر نیجه انواع هنر   طشره ده نامنی قیلمزلر
نه بلور خانه دکن خارج دار   نه بلورلر دکن اهل کنار
بیقصور انده مرتبدر مذهب   نغمه و موسیقی و اهل طرب

انده در

انده در قاعده رمی سهام   انده در سنگ نشانی بنام
غیری دورسه نه قدر اولی صفا   کاوله سن طایر روی دریا
انکا اینه کیسن بالینه   باقه سن اینه سیمینه
اوله سن پاره باد وزانه   ایله سن بر نیجه شهر سیرانه
اولوب اسوده رود وش هیچ   کزه سن عالمی فی منت با
بر بره کلمش اولوب بر و بحر   جهل و پنجاه سرای اعظم
بری بر ینه اولوب ... دار   ایلمش جمله‌نی هم زیب کنار
نه سن تخته سلیمان استا   اوله حکمده هوا و دریا
اولمش اوستنده قابق وقف شتاب   باد باده فنا و آتش مر غاب
حسن صورتنه غایت یوقدر   انی مدح ایتمکه حاجت یوقدر
اباصوفیه خود اعجوبه دهر   قبه سی نامن اجرام سپهر
کورمدک مثلنی بر مملکتده   اوله بولنه مگر جنتده
پایه تخت سلاطین جهان   خاندانگاه ملوک دوران
سده سلطنت عثمانی   سره مملکت خاقانی
اولور اول خطه جانبخش وجه   نه مراد ایدرسک اماده
هر نه شی خاطر ایلرسه خطور   انده اعلاسنک اعلاسی اولور
بک و پاشا و افندی چلبی   انده در جمله‌سنک منتجی
عسکر و علما و سپاهی   انده در جمله‌سنک پادشاهی
عالمک انده اولور مشکلی حل   ایرشور هر نه یه سعی ایلسک ال

Copyright © King Saud University

کز تندن بولمز خاطر راه   اندن آماده اولان خواطر خواه
اولمسیدر مرض گوناگون   آه آلا او مبارک طاعون
کیم چیقردی او بهشت آسادن   بویله معموره غم فرسادن
اعتدال اولسه هواسنده اگر   غیری بلدانه کیم ایلردی نظر
هر کیمک کم اوله بنیاد فخر   یا بیمسون غیری ولا ابتدادی
اکا مانند اولمز شهر و دیار   اولمز انک کبی بر جای قرار
اندن اور ماحصل قدر هنر   طاشره یرلرده کم اوقور کیم دیکر
انجه ور طاشره نک اکثر نهری   حکمت اولنمش هنرک صانکه بر بر
طاشره ده ایلمکه کسب غنا   یا تجارت یا زراعت یا ربا
قالمش شهرده بر ذره قدر   طاشره یرلرده معارفدن اثر
اولدیلر ارباب معارف نایاب   دوشدی بیغوله نسیانه کتاب
شعری انلرک بی صانورلر العرب   فارسی لفظ ایسه حرب شنیر
عربی وار اوده مانند حرف   بی اساس اولدی نه نحو نه صرف
نه یارر واریکن پاره و مال   دانش معرفت و علم و کمال
نخوت و عجب ایله مست اولمشلر   جمله سی پایه ده پست اولمشلر
نه فضایل نه معارف نه علوم   اولدیلر رتبه زن آب رسوم
ویرمز دغدغه غم و جلال   بر نفس رخصت تحصیل کمال
نیجه سجده ایدر اول اللهه   بلکه نقصان کلیر عز و جاهه
انلمیش علمی خداوند کریم   طاشره لردن ایله حکمتله عدیم

بوخه

٦٧

بوخه انیلرلر ابدی خلقه نظر   علم و عرفانلری اولسیدی اگر
کیمسه ضبط ایلیه مزدی مطلق   جهل زنجیرینه بند ایتمیه حق
تخت دولتنده اولورکرچه کبار   طاشره ده خلقک اینی استکبار
استمز کبری رجال دولت   بو فر و مایه لر ایلر نخوت
هم صنارلر بو کروه مکروه   دولتنه نسبتله شان و شکوه
نه معیارلرین بلمزلر   حد و مقدارلرین بلمزلر
اولدی غبن خلقی کنارک الحق   کورن استانبولی اکلر الحق
اولور ایر دکمن کیمی مجلسه صدر   کچمن طاشره ده علامه عصر
متنفس کورنن بر سر اولور   متکلم کچمن ایکنسم اولور
بولمزادنالرینک نه معنا نه راه   طاشره یرلرده صانیر فتح جاه
اولمز نایل بوس دامان   کچمن طاشره ده صاحب عنوان
طاشره ده جابی اولان صدر جلال   کیرمز انلر الینه صف نعال
کوسترن طاشره ده حسن اثر   انلر در بانلره ایلرنک پور
اکه بر شهر اولنمز تنظیر   تبع اولمز متنوعه نظیر
لیک اندن کیجک شهر حلب   یوقدر اسلامبه اندن انسب
حق بو در آب روی بلدان در   خیلی معموره عالیشاندر
مقصد هند و فرنک و چین   بندر معتبر روی زمین
بولنور امتعه گوناگون   نعمت و مال منال افزون
باخصوص آب و هواسی دلکش   ساحه بهجت و بنای دلکش

مطلب لازمهٔ حسن وجمال

ای نظرباز تماشای کمال　　نکته انداز مزایای جمال
خانهٔ دلده قومز کر دخزن　　لذت نازکی دجه حسن
حسن آرایش یزدانیدر　　اثر خامهٔ ربانیدر
شرط ادابله قیل صنعه نگاه　　اولمه شهوت نظریله گمراه
ایلمش صنع ازل آماده　　شهوت ایچون طریق جاده
دختران سمن اندام سمین　　شرعله شهوته آماده زمین
قدر رنک بنده [illegible] ایله صفا　　اولسون اولادکه اسباب بقا
لیک گلزار رخ خوبانه　　نظر ایتکله اول پروانه
ایلمه تخم حیاتی اسراف　　اولمه کیم کشتهٔ وادئ خلاف
اولمه بر عکس طریق دهقان　　ارض نامنبتیه تخم افشان
ایلمه نطفه‌لی یوق یره تلف　　رحم نسوانده اولور لؤلؤ صدف
نطفه در انکلیه منه آب حیات　　صلب آبادر اوآیه ظلمات
قطرهٔ نطفه که ابجا صلدر　　تلف نفس قدر مشکلدر
اولمه آلوده جرک عصیان　　اول نظرباز جمال خوبان
اولمه دلبستهٔ صورت زنهار　　ایدرکور جانب معنی یه گذار
دلبرک نغمهٔ اولمه مایل　　اول مزایاسنه نقشک واصل
نه در اول جاذبهٔ روحانی　　نه در اول نازکی جسمانی
نه در اول حسن لطافت اوظلم　　او قد چشم ربا اول اندام

اوکرشمه

اوکرشمه او نگاه پرفسن　　پرکت گلدن مرکب او بدن
نه در اول پرلو یرنده اعضا　　چشم ابرو ولب ودندانها
قبهٔ عالم جانده او دماغ　　کاولدی عقل اکه فروزنده چراغ
موبی دردوده چراغ حکمت　　سرهدر کاخ سرای صنعت
گره جبهه سید رموجه جو　　بسته در جسر و طاق ابرو
موج موج گره پیشانی　　سطر سطر قسم یزدانی
دیده‌لر منظرهٔ نور شعور　　مژه‌لر بال و پر و طایر نور
مردمک رشته کش متن نگاه　　نقش [illegible]ه نور سیاه
پرده‌لر هفت وحصار گردون　　مردمک نقطه نمایندهٔ نور
رسم بینی الف آن ابرو　　نقش ابرو الف اوستندکی مد
دفتر حسنده صرف ممدود　　مرجع رایحهٔ عنبر وعود
گوشلر دردر بحر و شستن　　مد حسن قافله‌یار سخن
هاله‌سیدر دهنده نه صورتمه　　وصفی حرف یوق برگوشک یوق رتبه
سی ودو جسر قدر اول دندانلر　　که آنکله دولودر دیوانلر
دردریای دهنده او لآل　　که آنکله اولنور رحل نوال
لب نمکدان سر خوان جمال　　فم در خلوت بستان جمال
زیور شاخ صفا سیب زقن　　معدن سیم سمن گردن
سینه مرآت بلورین گردار　　ممه‌لر عکس حبیب دوچشم نظار
دستلر مصدر انواع هنر　　پایلر قائمهٔ سیر وسفر

Copyright © King Saud University

جمله نقش قلم قدرتدر　　صنعت ماشطهٔ حکمتدر
سر معنادن اولورسن آگاه　　هب او قورسن آیهٔ الله اکبر

مطلب قانع استغنا

ای نوین نسخهٔ مجموعهٔ راز　　غنچهٔ باغچهٔ ناز و نیاز
المه کیمسه‌یه عرض حاجت　　اولمه خم گشتهٔ بار منت
دهنک خواهش الحاحه آچمه　　اولمه آلوده لب حرف نیاز
صاحب حرص و طمع رسوادر　　کیمیای شرف استغنادر
رزق مقسوم اولور البته واصل　　آب رو دوکمه دراکن حاصل
اولکه مقسوم دکل کیمز اله　　اولکه مقسومک اوله‌کیمز ایله
آب رو دیکله آب حیات　　تشنهٔ رشحهٔ سیدر نیل و فرات
عالی اب قیمتنکی خور اولمه　　کورر دیکک تشنهٔ طلبکار اولمه
عبد دستندهٔ نه وار کاسبه سن　　ای بابونی بکا ویر دیه سن
اوده محتاج عطای حقدر　　نسنه موهبهٔ مطلقدر
عاجزک لطف ایدیجک عالمیوار　　سکا بخش ایده‌جک عالمیوار
لطف حق هر کسنه‌یه منتدر　　دست عبد اراده‌م آلتدر
ترک اسباب دکل گرچه صواب　　بی مسبب نه‌یرار اسباب
بی مسبب سببه ایتمه طلب　　ضرر الشته بودر جمله سبب
صانعه‌ار اقلی محتاج طلب　　جلکه بیهوده‌یه رنج و تعب
اول عطا باسنه حقک وارکن　　اولدر رزقک سکا کندی عارضی

کنج

کنج کماشاده راحت خوشدر　　داده حق قناعت خوشدر
بی اجازت ال اوزتمه ماله　　سن دخی کلسن اوده اعلم حاله
وآده رازقه خاطر بند اول　　هرنه ویرسه اکا خرسند اول
بیلور احوالکی رزاق حکیم　　رزقکی وقتله ایدر تسلیم
ماله موقوف دکل ارزاقک　　غیری یوزدن تیوررزراتکرک
اقچه ماکوله دکل آلتدر　　یب آخرینه جک نعمتدر
اولمز انسک زر و سیمی خورش　　بدل نان و برنج و روغن
جکمه هیچ کرسنه‌لکدن خشیت　　قولن آچ قورمی ولی نعمت
بیمه منت اولورسه نعمت　　قوتمه کل که اوله بوی منت
سکا بر شی بر کسی ویرسه اگر　　المه مستغنی اول ای جانبدر
چشمکی خاطرکی ایله غنی　　کرم ابنا اولمه که اجتنیم و دنی
یامکر یار صدیقک اوله اول　　بی تکلف اولیجق ایله قبول
سنده خرا کا مکافات ایله　　هر عطایه مجازات ایله
وعده‌یه دست وفایی بازت　　کیمه وعده‌ایرسک انجاز ایت
ذمتک ممنه بیل وعده یرون　　خلف وعد ایتمکی بیل ذاتنه شین
بیوفا وعده‌ایده ایلمه لاف　　بیج اولورسا خ معادانه خلاف

در بیان هزل مزاح

ای طلبکار حضور دو جهان　　راه جوی طرف راحت جان
ایلمه هزل مزاحی پیشه　　دوشرر دوستلری تشویشه

دوستی ایتمه لطیفه ایله فدا | حق نان ونمکی ایتمه هبا
اصدقایه سبب نفرت اولور | عاقبت واسطه وحشت اولور
ابدا اولسه لطیفه خوشدر | لیک بر سمتی نیاز آتشدر
هیچ لطیفه دیمه اوی سوز اوقنه | که اوجی خاطر یاره دوقنه
عرض آلوده نکات سرتیز | ایدر احبابکی لبریز ستیز
دیه لر انی لطیفه ظرفا | که تحمل اوله جلوه نما
لفظی اندک اوله معناسی کثیر | ایتمه بیکرمیتده اصلا دلکیر
باغ دلده نیجه قونمش کل اوله | کوش ایدر وصفی ایله بلبل اوله
بوی کل کبی آچه سینه لری | سینه لردن کیده ره کینه لری
مژده وصل کبی کوشه کله | اشیدن رغبتیله جوشه کله
آنی نقل ایلیه لر شهر بشهر | قاله عالمده مثل دهر بدهر
بویله اولورسه لطیفه نه کوزل | اولمیه ترکنی بیل خیر عمل
ایلمه کیمسه یی ذم وغیبت | عیبدر عاقل اولانه بو صفت
ذوقی یوق عالمده یوق ندمی یوق | کنهی غیری معاصیده چوق
دوستلر اولمز اولور سنده امین | نامک آکلمه ایدرلر نفرین
ذم وغیبت ایدر اهلین بزم | بهره مند اولدیغی بو قدر زمام
حق سنی حفظ ایده اول غدغه دن | اوله سن ساده دل آسوده دن

در بیان شرف لطف کرم

ای نکته دوز رمز آبار اصول | ناظم منظر رد وقبول

کنج

کنج نکته ایلمه همسایه لره | التفات ایله نهی وایه لره
امتزاج ایله کوزت حق جوار | چکمسون کیمسه یوزکدن آزار
یالکز لقمه بی از ایتمه دهن | حصه دار ایت یدیکک نعمتدن
ایله حاجتلری دوشدکجه روا | سایه کی ایله ملاذ ضعفا
کیمسه یه بغض وعداوت ایتمه | ترک آداب سر عادتا ایتمه
غضب وحدتده وکین کوسترمه | کیمسه یه چین وجبین کوسترمه
حسن حالیده کیمک کسریله | خوش دل اول هر کسه هر کس ایله
زیر دستانکی آزار ایتمه | سرد تکلیف ایله بیزار ایتمه
اولمیه کیمسه یوزکدن درهم | خلقکک بنده سی اولسون عالم
جور یله کیمسه یی بیزار ایتمه | سکا جور ایتسه ده آزار ایتمه
یار اول دوستلر که یار اولمه | سن خلقیده دل آزار اولمه
کیمسه نک جور یله جانن صقمه | خاطرین یقمغه سعی ایت بقمه
کیمسه یه مدعی اولمه زنهار | مدعیدر سنی صقلر ستار
غیره جبر اوله دو عالمده وبال | نه وصی اول نه کفیل ونه وکیل
اوغرامه دائره دعوایه | باشکی صالمه قوری غوغایه
ایلمه تکثیر غوغا ونزاع | اولور آزار کشی بیج صداع
ایتمه کیمسه ایله لج وعناد | که ایدر ترک عداوت ایجاد
شرک ایله تحریک قدم | یه الک صبر ده وستوهم دم
وارمه شکوا ایله باب شاهه | سکا جور ایتسه فرصال الله

Copyright © King Saud University

سنده ظاهر اولیجق عجز و قصور … انتقامك قومز الله غیور

دست بر سینه ور و دربیش اول … یوری وارلیغم و بی تشویش اول

در بیان شرف خلق حسن

ای سر آمد گهر بحر حیات … نسخهٔ منتجب حسن صفات

مسکنت خصلتن ایله اعتیاد … اول ملایم دل و درویش نهاد

اول غنی طبع و تواضع پیشه … صال گلستانه فلاحه ریشه

سکه حلم و ادب حسن سلوك … ایدر احراری ضروری مملوك

حسن اخلاقه دکل ارزانی … چین ابرو کره پیشانی

ویر آیینهٔ قلبه اشراق … وسعت مشرب و طیب اخلاق

خنده رولق اثر رحمتدر … ترش رولق سبب نفرتدر

خوی بد عادت بد منشی بد … ایدر ارباببنی مردود ابد

هم ظلم اولنمز روش اطواری … هم کیمك کاوه تکبر کاری

عزه اولمق صفت شیطاندر … رانده بارگه رحماندر

ایتمه ارباب تکبرله سخن … اول کریزان متکبرلردن

همنشین اولمه اولورسه ناچار … سن اکا ایده تواضع اظهار

عقلا گرچه شکرلر بیدیلر … سکا کبر ایده نه کبر ایت دیدیلر

لیک عو نمایه چقا بهانی … سن تواضعله صاوشدر آنی

طبع آدمدر اولور کبر و غرور … مرض مزمن و زخم ناصور

دوشن اول درده افلاح اولمز … مرض کهنه‌یی اصلاح اولمز

اوله مستانه حیا و پایه … قرشو دورمه غضب مولایه

کبریا و عظمت حقه برار … قول اولنده بو صفتلره بر آز

بنده‌لك طورنه اولمز ایلك … حق ازارنده ازیتمه ایلك

سنده ظاهر اولیجق کبر و غرور … قصم ایدر ظاهر کی الله غیور

طوره‌لم جو خدایه ایشمش چاهك … بنه‌ادنه قولسك الله‌ك

عنقله خلقی قیر کده سورمه … کمسه دامنی و دست اویدرمه

نه قدر جاهك اولورسه عالی … دامنك بوسه دهٔ اولسون خالی

سکا لازم بیره یوز سورمك … قوله دشمن ال اتك اویدرمك

کندوکه عجبی تصور ایتمه … قادر اولدیجه تصور ایتمه

فنی دعواجیسی جو قدر صدرکز … قورقرم ضایع ایدرلر قدرکز

کمسه صانعمه صاحب عز و جلال … ایتمه سوزکه سنی استقلال

خلقه ویر رفق و تواضعله سلام … زور ایله ایتمه تکلیف قیام

سکا تعظیم اولنورسه کوزل … ایتمسن جاهل ایله ایتمه جدل

سنده اماده ایسه شرم و ادب … اولور البته مراعاته سبب

شرمدر غازه روی ایمان … بی حیالق ایکی عالمده یمان

حسن خلقیله کورت آدابی … کور حیا تکده اولان شاذیانی

ادب آثار رشیدانه‌نك … بی ادب تابع شیطانك

بی حیا و ملعون اولدی حشرده … درکه رحمت حقدن مردود

حشره دك واقعهٔ عقبادر … ساحهٔ محکمهٔ کبراده

رفع راسه بوله مرسن قدرت   چشم تقلبنه بو قدر فرصت
نه دیوان خلقی حاضردر   حق تعالی هر اشه ناظردر
قدتینده نظر مولانك   فرقی یوق آخرت دونیانك
نقصد ناپاك مصوندر باری   اولمز الله تعبیر طاری
حاضر وناظر ایکن حضرت رب   ایلمه ترك مراعات ادب
سفها ایله مدارا ایله   انبیا قولینی اجرا ایله
انبیا مسلکنی ایله قبول   اولدی مامور مدارایه رسول
بیمدارا اولنمز سن راحت   فخر عالم دیدی راس حکمت
بی سبب خلقله غوغا ایتمه   ترك یاروی مدارا ایتمه
اولمغه محنت عالمدن امین   هیچ مدارا کبی یوق حصن حصین
بادوشل ایله هر بزمه نشست   حشر ونشر ایلمه دور ابواب
خانه جقمه که اولدر جنت   کوشه خانه ده کنج خلوت
کشف راز ایلمه بیگانه لره   ویرمه یول مجلسه دیوانه لره
هر کسی محرم اسرار ایتمه   سرکی زیور بازار ایتمه
هر کسك قولنی صادق صانمه   جمله‌نی لیك منافق صانمه
کیمسه نك مدحنه مغرور اولمه   کسه نفس ایلمه دور اولمه
اولور اکوده حرکات ریا   یوزوکه قرشو اولان مدح وثنا
جر بدن فرق ایده کم اول سخنی   که سفاجا ایده لر مدح سنی
سنده ایدرسه اکر قطع امید   اوغره مز دایره که اولسه عبید

وارمه

١٧

وارمه غیرك اونیه بی دعوت   اوله اما اوده اهل حرمت
وار دیلکك مجلس اوله اهل رشد   اولمیه انجمن فسق وفساد
دعوته گرچه اجابت لازم   اولمیه فسقی ولی مستلزم
اوبله مجلس اوله مرسا که محل   که ایده غصه که ایجاب خلل
اولمه مجلسده برگونه خموش   دقتله گاه زبان اول گه گوش
سخنی غیرت در وگهر ایت   ممکن اولدیغی قدر مختصر ایت
سوزده اولسون سکا دستور عمل   معنی نکته ما قل ودل
اولور انسانه زبان بر کوش ایکی   سندخی سویله بر اول ایکی خموش
گرچه بر گولمك ایدر خفت ایدر   لیك خاموش دخی تقلیب ایدر
ایت کلامکده قصر وتطویل   کوزله وقتنه تخفیف وتثقیل
نقد عمر فانی چکن میزانه   ویدی چوق سوزیله اثر قرانه
سویلدکده سوزی ایتمه تکرار   یا مکر ذکر اوله یا استغفار
ذکره اولمه علنا لب جنبان   ذکر وتسبیح گرکدر پنهان
هم ربا مجلسه هم تغلت اولور   اجری غارت زده آفت اولور
کیمسه ویرمه خشونتله جواب   لطفله غیر ایله خطاب
کیمسه نك عیبنی اورمه یوزینه   گوشکی باب قبول ایت سوزینه
ایلمه کیمسه یی قطعا تجهیل   ایتمه مخلوق خدایی تخجیل
کیمسه نك عیبنه طعن ایتمه مدد   که اولور حاصلی اندوه ابد
جوهر علم ایدن سانکه عطا   علم کورمش انی جهله سزا

Copyright © King Saud University

صانعك رابطهٔ حكمتيدر   قسمت عادلهٔ قدرتيدر
اولسون آرايش دهنك بو مقال   انكسار اولمه عمان اولور حال
ترك ايت جفا و ستم ايت   بر شكن دل شكن اولمه كرم ايت
حالهٔ تدبير سك ايت روح روانه   اولمه خاطر شكن و تيز زبان
كسر خاطر كنهك اكبريدر   جملهٔ معصيتك بدتريدر
ايله خاطرلرى تعمير شتاب   ايلمه عرش الهى خراب
قابل اولورمى خدا بيز غيوردر   كه خراب اوله او بيت معمور
اول كوزم نورى بو معنا خبير   اولمز اصلا بو كنه عفو پذير

نهى اطوار نفاق و تذوير

اى ورق خوانهٔ مزاياى مقال   سبق آموز دبستانهٔ كمال
ايتمه تزوير و نفاقى معتاد   كه ايدر قصر وفاقى برباد
حيله و بر مه ورد كمين سبيل   ابدا اولمه ساده دل اولمه بخيل
مكر و حيله فنى مردارلشدر   اهلنه ماحصلى تشويشدر
رهنماى عمل شيطاندر   فعلنك عاقبتى زندانددر
صفر ايكو به آجيه بر فتوه حين   ايليه مكر ايله القاظ فتن
كنه و اقرانهٔ اراسنده مدوم   كار خير و بر كسنهٔ محروم
كسب و تحصيلى اولور بدنامى   غم و تحقيرله كچر ايامى
شهره در خلق اراسنده بو ميل   جان و ير كمسنه اهل حيل
غدر و بد عهدى تزوير و نفاق   خبث انديشه و سوء اخلاق

صفت

١٧

صفت اهل حجتمدر بو سبب   اهل ايمان اولانه كمدر بيت
ديدر مسلم اودر اول سرور دين   خلق اوله دست و دهانندن امين
سبب و ديعتدر ايام اولى الطبيعه   عرض و مال و دم اهل اسلام

نهى آلوده كى رمل و نجوم

اى نسق خواه نظام احوال   خواستكار سبب لطف حال
اوله قرعه فكن رمل و نجوم   كه ايدر راهينى بالحاصه مشئوم
اكه هر كم دو شنور مفلس اولور   ايشى الت اوله جنككن مس اولور
جونكه تقدير ايله در جمله امور   ايته فكرين اوبوت ايله حضور
فكر مستقبلى تشين حكمه   يوق بره وسوسه تخمين الكه
رملك احكامنى كرچك صنمه   غيبى انجق بيلور الله
فنى وار ايسه استاد عديم   علمى نا قص بوزى كج فهمى سقيم
كور مشوم جملهٔ سنك احوالن   جوق منجم لر ايله رمالك
اولورى يوف بريسى برخوردار   بسته در علم نجومه ادبار
دغم نسبته لى نقد ايديسك   دوشوب اول غدغيه تير سنك
دوشمه اول فن كى و كلهٔ نهى   صقلسون حضرت الله سنى

نهى آلات شرب جام عشرت

ا… كرچه كه حقه جان   سكه ناصيه نقد روان
اوله دبسته جام كلفام   كه ايدر رادمى رسواى انام
خلق ايچنده سبب نفرت اولور   قتى بى حرمت و بى عبرت الكور

Copyright © King Saud University

ایلمه‌ام خبابشله صف … که تولد ایدر انواع بلا
شایع اولوب ایل انجمن سکر … سکاسر خوش دیه یا بکری
الحذر اولمه صفن باده پرست … که ایدر رنج خمار آدمی پست
چونکه نهی ایلدی خلاق حکیم … سنده اول نهی خدایه تسلیم
اولمه آلوده جرم و عصیان … اولمه شرمنده پیش یزدان
دوشمه دنه دام گناهه عاربت … اولمه ده درعقب استغفارت
اولیجق بعض مجالسده دوچار … ایتمه توبیخ تعنف اظهار
اعتراض ایلمه مستانه لره … اولمه طاعن آنجی دیوانه لره
دخل بر حاله دکلدر لایق … ساکه اولور اونلیته لاحق
نیه دخل ایلرسک بر کونه اوحال … ساکه بی شبهه ایدر استقبال
کیمه نی جرمیله تشنیعه اینجه … جرمدن نفسکی تنزیه اینجه
کیمه مذنب دیسک اول جانی بدر … اوده بر ذنبدر آکلرسک اکر
غیرینک جرمنه طعن ایلرسک … کندی احوالکی کورنیلرسک
کنهنک صوکی پشیمانلقدر … جرمک انجامی پریشانلقدر
مجلس حضرت مولاناده … دیدی فخریله بری دعواده
کورمدم روی شرابی اصلا … دهنم اولمدی صهبا بیجا
حضرت قطب مدار ارشاد … داد فخرینه فیض اسناد
عجب بنداربه ایتدیکن نظر … کالشن دیدی دکدشی دیدیلر
عارف کیمه صفن اوله زبون … اولمه آلوده برشش و افیون

ننک واسرار دخی بدتردر … بین انسان دکل آنی جزدر
ایلمه جوهر جانی تیره … اولمسون دینه عقلک خیره
رمضان نعمه صارو افیونکیفی … معده کی مرده یه ایتمه مدفن
آدمی مسخره ناس ایدر … صورت ناسده نسناس ایلر
ایدر انسانی عفور بدخو … بد روش بد دل بد رو بد کو
کیفی کلدکجه اولورکوش خراش … کیفی کندکجه اولور وقف تلاش
صورت زنده ده ایلر مرده … رنک رخسارین ایدر نیم مرده
طریقه لم یوق اثر ندن باکی … نه بلاد لقب تریاکی

نهی آلایش زیب صورت

ای سرازاده دوام صورت … خاطر آزاده قید شهرت
اولمه دلبسته زیب زیور … اولمه دلداده در و کوهر
کرچه تفرنجی مغتر اما … اوله مزدر و کهر مرده نما
مرده سرمایه احسانده زرر … زنده پیرایه ایدر انسانی زرر
ترک آسایش نسوانه ایله … زرک افزونی اسه احسانه ایله
جامه زرله اولوب جلوه نما … بانمه بیلدر زلی بخور دانه آسا
جامه شهرته یا بونداول … بولنان جامه ایله مستعد اول
باکلک کرچه کوزلدر اما … باکدر باک اوله دوکمن قبا
کونه کونه آرایوب کالالر … ایلمه جامه ایچون غوغالر
کیکمه کالا ایله حسن دوناکر … هرکم اولور سه کوزه دیمبو یه در

نه کبرست آنی کی افرانک　　اولسون افرانکه طرزک شانک
کند وامثالکه اولسون خالک　　نقدر وار ایسه ده اقبالک
بکره سونه خلعه لسانک آنک　　اعتدال اوزره گرک آلانک
اولسه سموره بله مقدورک　　یرینی نافه طوته سمورک
مرده حیوانه درسید رسمور　　عقل اولمز آنکله مسرور
کوردیکک اطلس و دیبا و حریر　　دوبی بدبر کفن کرم حقیر
اولمه دلداده شانه شهرت　　شهره دردلدر کی شهرت آفت
کورک معد وده کار جامه　　دوشر آدمی قت قت دمه
احتشام آدمی مدیونه ایدر　　دردین افزون جکرین خون ایلر
مالکی الیمه بوجه اتلاف　　اولدی مبغوض الهی اسراف
شرع علی حکمتیدر بو تمثیل　　عزت مالده در اقوای دلیل
اهل حکمت دیدیر جمع اموال　　کسب سرمایه اسباب نوال
برکراهستنکی قوبرمنی کبیدر　　قله قافه جیفارمن کبید
ضج وصرفی آنی کردانیمک　　کوره دامانه غلطانه اتیمک
قیصی صعب ایدوکن اذعانه ابت　　اعتدالی اشکیه منزانه ابت
کوشکه بوسوزومی ایلکهار　　دینیدن بک صقن ارجاهه بدر
آدمی دین دیکرکول ایدر　　کرفلاطون ایسه مجنونه ایلر
دین دانالری ایدر کردن　　شیر مردانه ایسه ایدر زن
جسمی صحتده دروغ خسته　　دانیه بندده کردن بسته

وعدسی

وعدسی و غمی نسیم حیات　　جبه تکلیفی مزار اموات
باخصوص اوله غمی شریر　　ایده هر روز دماغین تکدیر
اصلنه ضم اوله فرع ربا　　قامتن بار ربا ایده دوتا
امر شرعک دبو فریاده گله　　زور شاهدلری امداده گله
ایده مدیونی بامال جفا　　دردمندی ایده خلقه رسوا
بولمیه دینی اداده قدرت　　اوجه چشمنده زمانه راحت
دیندن بویله کوزم نوری سنی　　صقلیه حضرت الله غنی
خوشدر اسباب سلاطین صنعی　　دینی اراج و بزبان بانمی
دینه نسبتله بو بر نعمتدر　　هله دعواجیسی یوق راحتدر
ویرمه یی زاهن صقن کیسه مال　　که اولورصکره مؤدی جدال
خلقدن خشیت حق نادردر　　کتم وانکاری ایهمان حاضردر
کجوزر ویرمکده حقی متین　　کار ید ایملک انکار ویمین
کیدن رکصکره بو بونر شکایة　　سکاویرمزسید رحیکامه
ایستند دریرنه اعیانکه　　حکمی اسنه وار ایسه جانکه
جاه ایتر جانب مینه اول ساعت　　ویرزوالظالمه رشوت غیرت
دیرسنک کبی افندم وارکن　　حقن المق نه دیمکدر بنده نه
بنر اول ظالم او دم نفسانیته　　عزم ایدر قاضی و مفتی قاتنه
الی حکام ایله تحویف ایدر　　اقچه دن کچ دیو تکلیف ایلر
اکر ایتمزسه فسونی تاثیر　　جوش ایدر موجه بحر تزویر

دورلو شاهدلر ایله دعوالر　　بایمه حجت لر ایله فتوالر

هر نه ایدرسه ایدر اول مغرور　　ایدر ابطالنه بذل مقدور

بوبله در شمدی زمانک حالی　　دوشمسون کیمسه خلقک مالی

نهی اعیانی و ظلم فقرا

جمله احوالده عزمی واری　　اول طلبکار رضای باری

ایتمه اعیانلغه زنهار هوس　　اوسط الناس اول اود دولت سکا بس

اولمغه مرجع ارباب امور　　ابتدا لازم اولور رنج حضور

هم ولاینلوا در رشک و حسد　　هم دوشر قصد که حکام بد

نقد ایلکه سعی ایتسک سن　　ظلم حکامی بیلورلر سندن

ابو نامیله دوشرسک دامه　　ابوادم بر امر حکامه

اقچه و مطلبی هب حکامک　　نیلسون هر جهتک ایمانک

پاره بن اتدره رشوتله برار　　علم و عرفان و صلاحی کم ارار

الیجی وبخشش کبی حکام زمانه　　المق استر نه ابو درنه بهانه

المسن جشمی سکار المغه باز　　بیک ایوده اکا ایکن بر غماز

چشم حرصنده ابر اهل فتی　　که اوله موجب اخذ و ایراد

شر علهٔ کورسه اموری حکام　　بر امر قنده بولور شهرت و نام

سبب شهرتی خود اعیانک　　کورمه در مصلحتی سکانک

مصلحت کورمس اعیان اولمز　　خلق اکا ایلسن فرمان اولمز

اقچه سز مصلحت ایسه بتمز　　بتسه ده صاحبنه خیر ایتمز

بودر

١٨

بودر اعیان دیارک کاری　　روز و شب منتخب افکاری

طرطبل و ستم چالدرمق　　حاکم شهره شکار الدرمق

خلقی عمز ایله شهرت بولمز　　نافذ اولمز سوزی رغبت بولمز

اند ایتمزلر به خوف و رجا　　رتق و فتق اهلی دیمزلر اکا

غمز و تجریم دکلمه کاری　　هیچ غمز رونق بوده مز بازاری

اوله اعیانلغه هر کم عازم　　بی حیالی ادب اولمق لازم

کسب شان ایجون ایدر جوق علما　　خلقی باشا ایله قاضیه فدا

پایه سنده نیجه کورسون واپه　　انتساب ایتمیجک منلایه

خلقی قورتمغه جوق علامه　　دوکدرر قوکشولرین حکامه

مال و اشیاسن الوب ویر محکه ایچیم　　ایتدررلر اهل فراسن تجریم

هم ویررجا که هم کند والور　　حاکمه نصفی یا خود ربعی قالور

دیدوکم نیجه نیجه تازه ظهور　　جاه ویررلر اولمق ایچون اهل امور

جمع ایدوب برنجی او بوز ستمکار　　ایدرلر اتباع علمه تقلید کبار

اعتبار ایتمکیچون کندوینه ناس　　کوسترر چین جبین شدت باس

بورجه حرجه جاه ایتز زینت ایچون　　صوفیلور هر دلوکه شهرت ایچون

صکره احوالی بولنجه تمکین　　ادعمز حقیقتی دلی مسکین

شرع ویررجاه و جلالنه نظام　　تمکه مهمان ادبی بیلوبه حکام

طالعی یاور اسه بختی رفیق　　رسم تقلیدینی ایلر تحقیق

اضطراب ایلیه رکه میدانده　　یر بولور محکمه ده دیوانده

رتبه‌سن طی ایدن کن اقرانک   اولور آخر بریسی اعیانک
قانع اولمز نیجه‌سی اول حاله   ارتقایه چالشور امثاله
انتساب ایتمکیچون حکامه   قدماسین چالشور اعدامه
انتقام المق ایچون اعدادن   باکی یوق فتنه ایدر غوغادن
کندو قوللغن ایچون التمی   اهل عرضک اوچورر راحتنی
وردی بو اوله و لاینده فرید   غیرلردن اوله اقبالی مزید
نافذ القول اوله و مرجع کل   خوار اوله غیرلری کندوسی کل
دوشمه بر مصلحت آنی اسنر   دهنی اوله انشا نگاه نظر
جمله تصویب ایده لر تدبیرین   کیمسه رد ایلمیه تقریرین
ضرر ایلرسه ده ناسه قطعی   دیمیه کیمسه خطاسنه خطا
قولی فعلی اوله دستور عمل   ایده سوزلرینی ضرب مثل
لیک دهر اکه ده ویرمز فرصت   که سوره باشلو باشنه دولت
بولنور اکه دخی نیجه رقیب   ملغنت بری بریننه قریب
قومز اوش کوره کیمسه لذت ایله   اتمغه طوتمغه کرمیت ایده
بچرخ نعمتی ویرر غوغاسز   هیچ فرعون اوله‌مز موسی‌سز
اولمه ده نشئه خزنه بربرینه   اولمیه تا که زبونه بربرینه
البته خصمی تصدر ناگاه   حالنی صورمه عجب فابالغه
اولدرر خصمنی یا کندو اولور   صدرک البته بر اوجی بولنور
کیمی حکامه تغلب ایدر   سوزین اجراده تصلبلر ایدر

التی

التی ایتمیجک حاکم اکه   حکم فرمانی اولور رونقفزا
خواه ناخواه اولور اینه رام   حاکمی کندو ایدر استخدام
اوله بر یرده که حاکم محکوم   اورانک حالی و مالی معلوم
حاکم شهر ایدنجه غلبه   صفه مز شهرنی شام حلبه
او زمانه کورانک استقبالین   نخوتن کوکه ایر اجلالین
سوزلری زهر و ترش حرسی نار   سوزینی رده کیمک نه یری وار
طوعا و کرها ایدر خلقی زبونه   اتباع ایتمیه‌نک حالی نکونه
اکه بر ایش دانشلمزسه اکر   ایدر اول مصلحتی زیر و زبر
باغ و بستانه دکانه و حمام   حصه ویرمزسه اکا کاری تمام
امر و فرمانه و شهود و حجت   اندنه اذن اولمه بولمز صورت
بریسی اولمه سهوا اکین   قالمز احتشامه اوکونه بر کوز اکین
زور ایله خلقک الور املاکن   زبن ایدر دایره ناباکن
فرونه و قهوه و دکانلی طار   احتساب اوغرمغه جانمی وار
صاف صانمز انجه حیله قدر   نه بها اسنرسه اکه صاتر
شهر تکلیفنا تمز انصاف   ایدر اتباعنی البته معاف
عالمک انلر ایدر رکن کارین   چکدررلر فقرایه بارین
لعنت اول دولته کم اوله غدا   اشک چشم فقرا صبح و مسا
غرق اولور دولت و جاه ایله   کلملم عاقبت احواله
کرچه بر شیشه ضرورت کورمز   لیک چوقلق یاشه مز خوش سورمز

Copyright © King Saud University

کورر آلانلش طول امین — بولورالته جزای عملن
طولاشور الغنه اعمالی — صبب کیدر عرض و وجود و مالی
اولور اولمزسه اکر مونه قرین — کیمی منفی کیمسی قلعه نشین
سیل اولورانک تن مظلومنه — دولت و عمرینی ایدر ویران
معتدلجه نیجه عرض اهلینه دار — که دینور که ده اعیان دیار
کند و حالنده قرنشمز بر ایشه — صالمز اراده سرین تشویشه
منتعین اکه وجه ایراد — یا ایدر رزقنی یا وقف اجداد
یا اجارات یا محصول عقار — وجه راحتده اولور روزگار
اینی یابلده کورر حکامی — ذوق وراحتله کچر ایامی
اولسه اصحاب تغلبدن و جار — ایدر آنکله مدارانا چار
حفظ ایدر رفقله عرض و مالن — کچرر ذوقله ماه وسالن
بعضیلر وار اکاده دخل ایدر — هیچ ایشه کوجه برامز دیرلر
کیمی عاجز کیمی دیر همتسز — کیمی قورقق کیمی دیر غیرتسز
اولسونه استرسه بی همت — کچورر عمرینی باری راحت
عالمک ذوقنی ایشته اول ایدر — بلمیسن آنی بیانه سوزلر
سن چالشکمله اولاکسن اندرونه — حکمه اعیاندن اولمز بو محن
ملحق اولمه جذرابت اعیانه — وارمه هیچ محکمه و دیوانه
چقمه ایلر چه درخانکدن — طشره منزل ایلمه کاشانکدن
آل کتابک اله استرایسه دل — اولمسون خارج در ذهن خبر

اوقی تاریخ و حکایات وقصص — ویر انسانه مزایای حصص
شغلک اولورسه حدیث تفسیر — نعم الایام و نعم التدبیر
اچمه سوز قاضی ایله پاشاده — سکا لازم دکل اول کونه سخن
مجلسکده بری آکورسه دله — آنی اسکاته چالش صنعتله
ایتمه زعم کذر لقلقله — خلقده کنده کنک اوغور صیقیله
قانع اول وعد غیبه اولمه قرین — نان خشکیله کچین تنک اول امین
آدمه لازم اولان راحتدر — قوریسوز سکا بی همتدر

نهی آلوده کی کذب و خلاف

ای بهین نقش سرابرده وجود — ادب آموز دبستانه وجود
ارتکاب ایتمه صقین کذب و دروغ — کیم اولور صبح صفالکده فروغ
مرد اولان کذبه تنزل ایتمز — ذلت کذبه تحمل ایتمز
فنی بی عار و حیادر و خبیث — که ایدر کذبه اغزین تلویث
کذب معد وعد اصلی بودر — باب اسلام فضلی بودر
کذبدر اصل فسادات امور — ارتکاب ایتمز آنی اهل شعور
اوله قصدک اکر اصلاح خصوم — اوزمانه کذب و تکید رمذموم
نوجه هر لفظی اوله محض خلاف — اوره بیهوده یرلافه کذاف
اولمه تشخیص صقین الفنده — نار دوزخ کلور اول [illegible]
دیدی سلطان رسل فخر دهور — بر [illegible] ظهور
بوی بد ایدر اول اطرافه حلول — که ملک [illegible]

Copyright © King Saud University

تا اوتورزمین قدردانم دن | اوغمز رایحه منشنه دن
اولمش منکرک انکاری شدید | شوزکی اثبته قسمه تمهید
نیجه لر وار که مباهات ایدر | کذب ایدر نقل مجلات ایدر
ایدر ایندر رمکه کذبن تصدیق | نسمی شتر نطاق تحقیق
علم بابنده ده اولانه اهل قدم | جان ویررلمزا الله قسم
بلمین جاهل ناداغ غنید | سوزین ایدر قسم ایله تمهید
کورمشوز چوق نیجه شیخ مذهب و دین | هر سوزینی ایدر اوج دفعه یمین
چوق یمین اهل وکل اهل یمین | کذبنک شاهدیدر رفرط یمین
بوندن اشنع نیجه دزد و بدکار | ایدر اطوار ولایت اظهار
ویرمکه شانه کرامانه فروغ | بسط ایدر نیجه سی زوبای فروغ
کورمز اولکس ایکی عالمده فلاح | که صانه ساحة تقوی وصلاح
اولدیلر آلات معاش دنیا | عصرده خرقه و تسبیح وردا
فیضی یوقدر ویررلنساخ صداع | صوت و تقسیم وسماعی و سماع
اکرایتدر سلف اهل طریق | شمدی تقلیدیر ایدرکن بیل تحقیق
اکرایتدر ربه دورانی | سلفه جاذبه ربانی
بز اول جاذبه کلورسه کوزل | کیم ایدر جذبه حقیقیه جدل
سوزبزم تقلید ده در | بحثمز زرقنده و رشیده در
سکر وجد و لسوناد جذبه و جلال | کادله مستغرق انوار جمال
بزچه تقلیدایله هر بر احمق | ایدر دعوای ولایت مطلق

خردنا

خردنا اول بیهوده کوبدتردر | آنی تصدیق ایدنانده خردر
باخصوص اوله مدار دعوا | قصد تحصیل معاش دنیا
خلق اشیا صانه اول قرب خدا | خلق اشتر صانه اول خیر دعا
ویرمکه زهد وصلاحینه رواج | خلق نعمت بیجک اول آکالر آج
ویررلر اول غله فروش طاعت | جنته نقد مرور قیمت
ناجی تقلید و ورداسی تقلید | سوزی تقلید واداسی تقلید
یوق سیادتکه آنی ایده پناه | صارینور باشینه دستار سیاه
جز بر نفسی تنزل ایتامز | کار بن طبع تحمل ایتمز
علم یوق معرفت وصنعتی یوق | کسبه سرمایه سی یوق وسعی یوق
ایده تحصیل معاشه آلت | زهد و تقوایه اوزدی صورت
بر ایکی حرف تصوف قاپمش | کندویی بیر طریقت یاپمش
مسلکی شعبده کاری و دغلی | ضربه سی ساخته سکر عملی
نه کوزل بولمش او عیار عتیق | خلقی الدیمغه ساخته طریق
نیجه بی عقل و تمیز و خاین | صانه کر حکما و به دست و دانایش
الدانور بالکه عوام بی عقل | افتخار ایدیه ایدر غیر نقل
رفته رفته اوله رق شهرتیاب | تکیه تیمی اوله ملاذ احباب
صدمه غول کورنه کسلر | لانشه ظلمه صونر کرکسلر
سوره لر بابنه روی سیداد | نفسنده ایلر استمداد
باخصوص اوله او شخص ظهار | نازکی ورند و ظریف وعیار

کوره اصحاب لحیه زوب الر — کوستره مقصدنی عالیلر
اغزینی یورتنی ازوب بوزره — سوزده کرده فرارق کوزه بوزره
سوز خدانده بتارتلر این — سوی مقصوده اشارتلر این
حقه بر حکم قضا کم وکاست — اتفاقاً سوزینک بر بیری راست
کوره بحوسن او زمان اغنیانک — غیرت وتخوتنی دریانک
مکر اللرمی ابرر دامننه — اوغدا درلرده می ایرامنه
تکیه سی قبله اهل حاجات — یوررامواج ندور وصدقات
الذی نورکن اکه خاصان انام — نشره سوزلر یاشبکه هوس عوام
کورر احسانی دلق تاجک — بوده بر نوعیدر استدراجک
سنده ادیمه صفتن اول کراهه — صفتن اول طایفه ذی اللهه
اولیا و بوصفتن الدانمه — ساخته وصفنی کر حکمه صنمه
اولیا حالته تنزلمی ایدر — غفلت ودنیاه تحمل می ایدر
اولیا وه نه الیثنی وار دلقک — ستر ایدر حق نظرندن خلقک
خلقه باقمز که ولایت صفه اول — سوز ارسه کرامت فته اول
اولمش اول محو فضای اطلاق — نفس آلدر مزاکه استغراق
اولیا مرده اصحاب اسرار — پیر صد ساله بربا ایلر
اولیا طالشه بقرسه زر ایدر — خسرو حاشکی دروکوهر ایدر
اولیا در ندمای دولت — جابیدر زیر قباب غیرت
اولیا در امنای اسرار — اولیا در قربای استار

مرم وش

مرم وش کیندر دمینده بزه — بر تو نورنی صالدی غش ضیا
اولورا اسایش چشم افلاک — اولیانک قدم بصهدیغی خاک
اولیا در سبب حفظ جهان — اولیا سیله طورر کون ومکان
روح صدر قطب جهان کوندیده — روحسز قایم اولورمی بینجه
دیه بر طایفه یه فخر جهان — آه شوقاً الی لقای اخوان
لفظ اخوانه وزن حال ایت — انلرک رتبه سن استدلال ایت
نه کدا انلری نه شاه بیلور — انلرک رتبه سن انجق الله بیلور
اولیا بویله ایکن هر احمق — نه روایایه ولایت مطلق
نه روا رهزن حق هر ارعان — کندینی اول مرده ایتمک تعداد
وزن ایدرمی بونی میزان شهود — دعوی سلطنت ایلرمردود
اسب تازی کجه خر بر خر — سنک خارا صاتی کندینی کوهر
اولمی مجمره افروز وجود — شاخ بید ایلرسه دعوی عود
کیم طوتر انسه مباح عالم — دعوی غیرت وشان زمزم
هله جوق جرات کوجوکم اولسه — ایلمک دعوی نه دیکر ربا
اولور طایفه نامقبول — هدف بغض خداوند رسول
دیدوکم طرز ریا کار ندر — طور بازیچه فسقا شاندر
توخسه هر سالکی درویش دکل — عاشق صادق دلریش دکل
توخسه جوق کیمسه وار تشویش — اولمش اول حاله کوکلدی دردیش
صدقی انجمه ده اهل وصول — سن بنه انلره اچ چشم قبول

Copyright © King Saud University

بولمغه بارکه حضرته بار … قانی اغلیجی شور بلبل و نهار
آنی اول شکله قوربن جذبه حق … ایدر انتسابینه بم کوزه ملحق
باب حق طفرده ده اولمز مفتوح … اکه باطنده ایر فیض فتوح
اویله صادق فقراده جو قدر … بویله در روش اولنه نور قدر
بولنور زی فناده نیجه کس … چرخ بخشنده دکلن هیچ کس
دست اورمش نم عرفانه … نظر ایتمز کهر شاهانه
بله بیر دنه دکل لکاره سزا … خرقه پوشان ره فقر و فنا
ایله حسن نظر مجتهد اول … فقرا زمره سنه معتقد اول
حسن ظن ایلمز ایجاب کدر … سوء ظندن اولور اوله ضرر
علم عرفانکی حکمتنکه … نفعی وار معتقد اولسکه سنکه
گر بو معنایه دلیل استرسکس … صخرة الله حجر اسود بس

دربیان فرح فصل بهار

ای تماشاگر صنع باری … ناظر کارگه سیاری
سیره چیق فصل بهار اولدی نجی … موسم گشت گذار اولدی نجی
چمن اطرافنه گاهی گذر ایت … اثر رحمت حقه نظر ایت
صانعک صنعنه دل دیده گشا … کالمش مرده زمینی احیا
گوستر صنع چمن بیر دروی … سبز و سرخ و سفید و زردی
دل انسانده قومز در دکهن … جلوه تازه نهالان چمن
بتورر طاینر شکوفه بر وبال … طرف گلشنه آفاق آتی لال

غنچه

غنچه نک خواجه سی وار با ننغ … آل کاغد طولو جزدانده
لب جولرده چمنک خوش شدر … جلوه سرو سمنلر خوشدر
ویرر انسانه حیات تازه … نغمه بلبل خوش آوازه
گوش قیل نغمه سنی مرغانک … اقتضا ایدر انسانک
قومز آیینه خاطرده غبار … نغمه چنگ و نی موسیقار
نغمه شوخ خوش آهنگ بشر … خواه ناخواه ایدر انسانه اثر
نغمه بر منطق روحانیدر … نغمه نک لذتی وجدانیدر
جان نفرادر نفس انسانی … دلنوازدر نغم روحانی
خانه جانه ویرر نور سرور … نشئه نغمه تار طنبور
نشئه شوق دیگر شیرازه … تار دن صادر اولان آوازه
حظی وار گرچه خوش آوازک … دکلو نغمه لری سازک
لیک آمیزش اصحاب صفا … ایدر انسانی تکدر خواره هوا
گرچه کم لشه سی چوق لذتی چوق … التزام ایلمنک لذتی یوق
ذوقی ایت خیر ایله اولدیغی دورکار … خانه گه لیک گتورمه زنهار
انده عبرتله گوش ایله … لذت لهوی فراموش ایله
گر حقیقتله اولورسک سامع … اولمزادق حیاتک ضایع
موسیقی حکمته دایر فندر … بعضنه بلمینه روشندر
نیجه اسرار وار اوراده گه ایدن نکه … بیلکلو رسینه لری چاک ایدجک
اعتبارات وتقاسیم وفصول … امتیازات مقامات ووصول

هر ذره ده پنهان وصنعت عمل | کار نقش و شعبده قول غزل
هر بری حکمتله مملودر | جانه ریاض صفوار رحم صودر
نغمه یابس وحار وبارد | حیثیتمه محض حکمته وارد
هر بری بر مرضه نافعدر | ضدنی هر بریسی دافعدر
زیر و بالاسی هوادر اما | دایر اولورمی هواسز دنیا
بسته در دایره اوقانه | استقساطله اخشیجانه
حکم کونه مکان مضمردر | الکلم حکمتن اولکم کردر
سترده ایر دخی وار نیجه کلام | که دگل محل گوش عوام
بو بلیجه ذوق ایدر اهل رشاد | ایلسون ذوقنی الله زیاد

مطلب حسن کلام موزون

ای صفایاب کلام موزون | آشنای سخن گوناگون
طلعت ایدرسه اگر شعر هوس | سکا معناسنی فهم اتمک بس
سخنان شعرای اسلاف | ایدر آیینه قلبی شفاف
ترکیده نفعی ایله باقی باق | غیری دیوانلری ده ابتیلحق
اندک شعری متیندر اما | غیرسینده دخی وار جوق معنا
شعرای عجمک دیوانی | حسن معنی و معارف کانی
طالب و صائب عرفی و سلیم | فیضی هند و نظیری و کلیم
تازه گویان زمانه شوکت | معنی تازه یه ویردی صورت
صاحب خمسه نظامی و خسرو | هر بری جلوه ده بر معنی نو

جامی

جامی و انوری و خاقانی | هر بری ملک سخن سلطانی
بلبل شاخطر از شیراز | سعدی و حافظ معنی پرواز
سخنان قدمای شعرا | حق بودر بری بر ندره اعلا
یوق نهایت شعرای عجمه | هپ اسامیلری صغر قلمه
بزده وار اکثرینک دیوانی | اوقی فهم ایله ده گور وجدانی
شعری جوقدر شعرای عربک | که اوده مایه سی شام و حلبک
دیمه ابیاتنه ناموزوندر | آنکه اوزانلری دیگر گونه در
نیجه معنالری وار رقص آور | مشعل آسا ده وکر اسماعه شرر
وار انکله نیجه اشعار کبار | که قومز آیینه جانده غبار
نیجه بیک نعت شه نبوی | مدحت معجز مصطفوی
هر بری قطعه الماس ثمین | هر بری در گرانقدر متین
انتسابه چالشک اول اشعاره | اره معناسنی فهمه چاره
عربی بیلمیجک انسان تمیز | فارسی عارفه تنها نتمیز
عربی در بیلنور جمله علوم | علم اولورمی عربی نامفهوم
لغت و السنه عربی | عربی قبله و قرآن عربی
بونلکی بال ایله ایلر پرواز | طایر شعر معانی پرداز
حکمت آمیز گرکدر اشعار | که عالی اوله ارشاده مدار
آب حکمتله بولور نشو و نما | گلشن شعر ریاض انشا
اولمسه شعر مجازی مطلق | ویرسه معنایه حقیقت رونق

یوخسه هر نظم تهی وساده / اوله معنادن اوده آزاده
تازه مضموندن اولا دل خالی / اولمیه توریه ایله هم حالی
باخصوص اولمیه تشبیه تمام / استعارات و جناس و ایهام
دیمه دن شعری سکوت اولادر / شعردن مقصد اولان معنادر
بقسک اکثر سخن شاعر خام / زلف و سنبل گل و بلبل هر جام
چیقمز اوایزه دلبردن / قد و خد و لب و چشم ابرودن
که بهاره طولاشور که چمنه / ایلیشر سرو و گل و یاسمنه
ره نارفته ده جولان ایدرمز / صایه و اوپری سیر ایدرمز
ایده صید معانی بلند / ایدمز غیب شکارینه کمند
گنجینه معنی غایبدن ایله / لفظ مشهور جهانه دین ایله
ایکی خروار در اول بیت دونا / کا اولمیه تازه فهمانش معنا
سویله شعری تهی معنادن / آنکی حکمه بالقفز مادن
نظم کم اولمیه معنایه قرین / گنده در خاتم بی نقش و نگین
شعر بی معنی بی ایهامه / بکزر اول جامه کن اوزرجامه
قوفیسز لالیه بکزر او سخن / که اوله لفظی تهی معنادن
بکزر اول مطلع خالی جمله / مغزدن خالی اولان بادامه
آنی یوق دلبره بکزر او کلام / کا اولمیه آنده جناس و ایهام
اوله پاکیزه گرکدر اشعار / که آنی برا ایشیدن اوله تهار
اوله معناسی گوزل لفظی متین / خامه خاکه قویه دست تحسین

هجوده

هجوده الحذر ای جان بدر / که ویرر مشرب عرفانه کدر
حسنه صرف ایله سوزن شاعر بیک / خلقی تسخیره چالش قادر ایسک
تیز فراموش اولور زشت سخن / نظم اماکه ایدر رد ورد دهن
الحذر هجوک اولور غایتی شوم / خلق بیننده حقیر و مذموم
هجوه مایل سفها در الحق / عاقل ایتمز انی ایدر احمق
هجوده رفاعت خودکامی / هجو در واسطه بدنامی
کسوه نظمده بخیه در هجو / سبب ذنب ندامتدر هجو
هجو فقط سبب ردیهی / کیم اوقوره سکا عابد کنهی
سنی اینجتمش ایسه بری فرضا دلکیر / قولله فعلله قلبک تکدیر
انی لازمی همان هجو ایتمک / سفها کندوکی رایله گیتمک
انکساری منشور قادر ایسه / انتقامه چالیشور قادر ایسه
انی بس لطف ایله ایتمه / عفو و اکرام ایله ایت شرمنده
لطفه رفع اولان اسرار / اولمز لطف و شفقه مکر مار
سکا بوجه ایله ایتدکی جفا / سبب شرم و حجاب اولور اکا
وجهی وار ایسه بین ایله سؤال / اولمیه آلتندن نه تکاپو نه جدال
بلکه نادم اوله اطوارندن / اعتذار ایلیه گفتارندن
سن قبول ایله بو بندی تنده / دوستلق وار ایکن اوله دشمن

در بیان شرف صبر و شکیب

ای شتابنده غزو جاوید / رهبر و ساعی غرور امید

صبر قبل ایتمه امور کده شتاب … صبر مفتاح فرجدر بر باب
صبر ایله دوست اولور دشمنلر … صبر ایله رهبر اولور رهزنلر
صبردر عقده کشای هر کار … ایر تشویر صبر له صبحه شب تار
صبر اسمای الهی دندر … حکمتنه منتهاسی دندر
اولکه حکمتده شکرلر یدیلر … صبر مفتاح فرجدر دیدیلر
اولمه حیرت زده جنت ونار … اول آنک صانع خلقی و زار
باتمه هنگام سحرده بیدار اول … وقف سجاده استغفار اول
فلکی دغدغه دن پاک ایله … هر آنک حکمتنی ادراک ایله
ساکه کشف اولمیه باب حکمت … اولمزسک دو جهانده راحت
ازدواجکده تحری ایله … صحتن اولمغه تسری ایله
حسن خلق اهلی جهتدن گوزل … ایو جهتدن اولور بنیه عمل
نه بنا برزنه محصور اولمق … تازه ذوق ایلمدن دور اولمق
بلکه بد جهره جفه باید خر … ذوقه دیرسک شب اولی اهو
هم بضم کوج بردی وحی منکلدر … بر مصیبتدر اولکم عمره سورر
یوق کنیز کده ایله بر محذور … تازه دن تازه یه سن ایله حضور
نازک ونرم الیده آلمه اوردسی … آک ابوسی اولور آنک منحوس
جاین اولور ور دسک مرد وزنی … قوار دنده قوررلر دوزنی
گرچه جبر کسی ابازه اوبیه دکل … اولمه انکاره جو علق مایل
اعتقاد دن دکل اهل فلاح … اولمین دست زنها سلاح

ایتمدن

٥٩

ایتمه زرفع بسان ایمان … اولور آمیخته بر وکمان
گوره سی تیغ وتوفنک ایسترلر … اوره مغه عصه جنک ایسترلر
چرکسک جاریه سی آف اولور … آبازه قزلری بی عفت اولور
مسقو ونمچه وافرنج مجار … جمله سی خاین بی برخوردار اولور
بونلرک بربری مسلمان اولمز … نائل دولت وایمان اولمز
عربک جوغی اولور بد خو … گرچه کم خدمته ایلر تک بو
حسن الوجه دکلدر المه … خام سودالی کندک صالمه
اولمز ایسترسک اکرم راحت … گرجیدن غیره ایتمه رغبت
گرچه کم آغر اولور تنبل اولور … جامه سی کرلو اولور مهمل اولور
باغنک زود رس اولور چمنی … کهنه مشتاسی اولور بر یمنی
لیک افندیلرینه صادق اولور … جمله سنده نظره لایق اولور
مستقیمانه در اطوارلری … صدقه نزدیکدر اقرارلری

مطلب مزرع کشت وخرمن

ای نوین مسند مزرعه زار … خرمن افراز چراگاه نیاز
عمره دن اولمق ایچون برخوردار … اولمیه هیچ زراعت کبی کار
زرعدر آلت تحصیل نعم … اولین کار جناب آدم
گاو دهقانه ایدر شق زمین … اکر ایشک انی سن اکا ور همین
چاک ایدر خاکی بنی آدم ایچون … تخم اکر تربیه عالم ایچون
آدمه بنی کرده نسبت … اولمدقجه اولیمز وارسته

Copyright © King Saud University

سن حضورکده کزرسن اما … اوسنکچون چالشور صبح و مسا
کاو چاك ایلمسه میدانی … عجبا قنده بولوردك نانی
تخم قنده اکلوردی که بجا … اولمسه تخم اولور خلق هلاك
تخم ایله خاکی کم ایلر سیراب … اولمسه بحر بله طولاب سحاب
کرمی و سردی ادوار فصول … اولمسه خرمنه کلمز محصول
دونمسه دایره لیل ونهار … مهر و مه ایتمسه بسط انوار
کونده اولمز ایدی بو رنك کمال … عالم اولوردی همه آغوش زوال
مستند بر بربنه آب وهوا … مرتبط بر بربنه ارض وسما
سربسر نقش ایدر رسم ازل … روبرو ماضی ایله مستقبل
اول وآخر واثار حکیم … بسته در بر بربنه مستحکم
اولمغه وقتنه دك جلوه نما … اولور انواع ماکلده بقا
دست حکمتنه طوتلو کوهر … دامن شام وکریبان سحر
دیده عبرتله اول نکران … هرکهر دامن کان امکان
صانعك قدرتیله ایله نکاه … واقف اول سرینه سبحان الله
ایلدی سیراب حکم مولانی … مزرعه آخرته دنیانی
هرکسی جام جزا ایچسه کرك … خیر و شر اکدیکنی بچسه کرك
بو محلی قوبه لم فردایه … کلالم اربه ایله بغدایه
اینمه زرع علف عمر تلف … بولنور قسمت اولان نان علف
زارعك ایکنی یا بن کرکر … کوز بر پرده الی همیانی کرك

کندو

کندو دستیله اکن خرم کورر … غیره اکدرسه انی اغیر کورر
استقامتلو مزارع بو قدر … خاین اسه سنك اکینك جو قدر
اکمکه ویر ویکینی هب برلر … بتمدر ویرمدی مولادرلر
بوسنه بلکه کلور ردیو اکر … تخم ویرسك ایدر اخذ برلر
یعنی کیرمز الکه اکدیکی نك … غمنی یرسك امك چکدیکنك
قرضنه مبیوده یرلر مالك … غمه خرمن که ایدرلر یالك
جنس ایدر سنك بولمز سنك الحق … ساکه تقسیط ایدر در فوجی
کندنك اکدرمتاع لورینه کارکر … طولدی قرض ایچمه لم انبار کر
ایدرز اولورسه کورلمز خیری … ضعفانك نظرندن غیری
قیمتی وقتنه ایتسك کوزباز … محتکرلکدر اولوق اکه جواز
احتکارك صوکی افلاسه عقر … بیر اول بازوی صحك فقر
فقرا دیده سی ایدر غارت … محتکر کوردکی بو قدر برکت
فرصتی فایته یا خود ضرر رایت … سن الله ایلی دکلسن جبرایت
اکدرسك وقدر اوراو … خانه نك ایتمکنه ایده وفا
کله محصول قراده زراحت … ساکه اکدرنکه بو قدر زحمت
جفتلکك دخی مالی بو قدر … مصرفی فایده سنده چوقدر
اولور الکنده ایدرسك ممکن … عیش و محنت قرشی برخرمن
جفتلکك مضم اولنور مزیدنخ … شکل انسانی ایدر دهقانی

مطلب وغدغه باشلی

Copyright © King Saud University

ان مرآت
حشمت اولدی کوردم
ملک اوستنده برخورشید
ل بنجه پیمین برده باتره بصاند
اکلسه جکمز یا بنی دامانه
عقده ده حج بو ایله بر پرو آیاتر

ای طرازنده اقبال ابد | دی نوازنده قانون خرد
معتدل اولمق ایچون جمله امور | لازم اعمال ترازوی شعور
بو در آسوده کی جوی مراد | جریاننده ایده تغییر ایراد
ورنه چکدی مصرفک اتدکجه | راحت اولاز اهل اولاد کله
حق ویروب واسع اولورسه چالک | ادخار ایده براز اموالک
دفعه ایتمه تهی همیانک | نیجه بازیچه سی وار دنیانک
فضله مال اولمیجق ایتمه بنا | ایلمه مالکی بیهوده هبا
اولمسون مصرفک اولدقجه فزون | که ضرر ویره اوله سن زار زبون
خرجکی ایتمه کورزم نوری زیاد | نقدر واسع اولورسه ایراد
ویرمه سن دایم جابجه وسعت | صنمی خفته ده در انجق راحت
باغچه لر سیری اولورسه مطلوب | بتشور رنکنک ایچون بر مرکوب
مصرف اخوار ده اولدقجه زبون | یوریلور آلتو بیانده افزون
نسخ ایدر قید ضمانتنک | فسقی الوده ایدر دامانک
چاشنی شار دن اولمه ممنون | دردک اولور بیودکجه افزون
دولت انجه سنه کرکدر جاری | فتی ممدوح دکلدر شاری
ایکی ماسوره صوات جریانی | خانه ده جمله لی ایلر ریانی
دولدورور باغی اکرچه سیلاب | لیک ایلر در و دیواری خراب
منصب جامعه هوسکار اولمه | طلب غبطه ایچون خوار اولمه
اهل منصب بولمز راحت | حال سعزلده در امنیت

دولت

٣١

دولت عزلده دکمز نصبی | صرفنه سن بسبرا اولمز غضبی
اولمه پاشالق ایچون آوازه | طبل و سرنا ایله کیرمه تاره
باغلمه طنطنه طبل ایله کوکل | دوردن خوش کلور آوازه دهل
پاشالق عمره سورر تحنتدر | حاصلی درد و غم و قسوتدر
نامی بر کوکبه جاهی عالی | لیک دوزخده کچر احوالی
خاطر منصبی کبر و بران | صورهیج آخرت احوالی بانا
ظلم ایدر رسم سیقلور خانه دین | ایتمه بولمز امور تمکین
چکدوکی محنت اولنمه بغداد | دکمز اول محنته مصر و بغداد
تا که تهویله ایدر عمری کدر | حاصلی اشک تر و خون جکر
پادشاه قورقسی خوور اغور | غول ایلکاه قیامت اغدور
نو بنو وسوسه کونا کون | قوت واهمه هم کار جنون
نه بلا در نه مصیبتدر بو | نیجه دولت نیجه رفعتدر بو
غالبا کوردکمز پاشالر | باخصوص آصف صاحب رای النز
کیتدی و نفعنده نکوکارانه هب | حسن الخلق کریم المشرب
ملکی الشیم و نیک خصال | صاف دل صادق یک ذمه عالی
الکده علما و فضلا | دین و دنیای خبیر و دانا
مرحمت قاعده سی مستلزم | متواضع متادب مکرم
عاقل و دینی قوی و کامل | سوزی صادق نیتی خیره عامل
معتقد زمره درویشانه | متوجه کرم و احسانه

واقف حال و مآل فقرا / مائل زهد و صلاح و تقوا

نیجه‌سی وار که چقارکن نیجه میل / باشالق ضربا اولنمش تحویل

نیجه‌سی صاحب پرهیز و عفیف / میلی یوق ماله اولنسه تکلیف

نیجه‌سی افقی دکل جاهنده / اغلر ایکلر چوغی اکرا هنده

کیمی اندیشه فردا ایدر / خوف دهر موقی تمنا ایدر

لیک صرکزلرینک احکامی / ظلمه یوسته ایدر انجامی

ائتمه دائره‌سی بسلنمز / سوزی حکم ایله ده اسلنمز

المز مرتبه صرفه صعود / خاصلر تکمله‌سنه جز معدود

قالمش خاصده جای معمور / که ایده صرف ایده جک اقچه ظهور

انی اسلاف خراب ائتمشلر / هر بری بیل الوب کتمشلر

بولمغه دائره‌سی نشو و نما / اکه لازم فنی چوق نه دیموا (?)

منصبی اقچه ایله المشدر / بحر دینک و بینه دالمشدر

دینک اما نجه تنت رنجیده‌دار / انی محتاج ادا در ناچار

یرلو یرندن نسط و آتی / ناقص اولمز باشالق آلاتی

بو قدر کیمتش اکه مالی / دکل اولداخی ریادن خالی

منصبک مصرفی خود نامعدود / نه هیچ اولنمز اکه تعیین حدود

مطبخ اخوری و تعیین خدم / داخلی خارج اتباع و حشم

قره قوللوغی ایله مهترلر / جو اسب و شتر و استرلر

بیراقی اسمنینی کسوه‌مه باده / شقه عقعکی و برمه باده

امرك

٣٢

امرك حضرده دکل هیچ قابل / اولمسنجه او قپودن زایل

سرکارنده اولنلر خاین / اشلدی جمله دیونه آیین

لابد ایلر او حرامی زاده / حیله سم مصرف صم اراده

باخصوص اولنه تکلیف سفر / اک یقینی کوزه در سمت کمغر

سفره کیتمکه عسکر لازم / عسکر مصرف اکچونی زر لازم

ظلمسز اقچه دوستی ایرمز / خلق البته کوز کوره مالن ویرمز

کش ملکته ایدر عمرک گذر / بو که دولت صردینور خاک بسر

بسلنور صرچه کورلسن و نهار / بو نجه حیوان بو قدر خدمتکار

قره قوللقجیلر اولور عفریت / شیر درنده اولور هر بری ایت

بیک نیازاتله قبول ائتمزلر / بخشش و ترحم‌سز کیتمزلر

انجحنک قوراده او غلم جانم / کتخدا دیر سایه سلطانم

صورتمه شدایدر اغالر / زعمه هر بری بر عنقالر

با میراخور با سر بوابین / هر بری معتمد دولت و دین

هر بری کورک کرانقیمت اوماز / هبه مکمل آت او ماز غر اوماز

لشکر بر سله ایدر استحقار / او نه راضی اولور اولنه ناچار

باشانک دینی اینه غلاقی یوق / صرف بکر ورنسه طاقتی یوق

خاطری نقد کدر له ما ملی / کیسه‌سی کنج عدمدن خالی

اکلمزانی مباشرلر ایسه / جور ایدرلر نه قادرلر ایسه

اوده وغن ویم مکه خود طاقتی یوق / ویم جمک سمتنده ده قدر ذ یوق

Copyright © King Saud University

ویرسه جنک و شکایت حاضر — دردولتده مذمت حاضر
نفسنه نوار القدره باش — بو کادولتمی دیرم بن حاشا
طوره بلمز صالح انمش عامل انمش — منصف و عادل و دریا دل انمش
ظلمک آدینی قویب با دسوا — منصبنی ایلسونمی یغما
ویدوکدر صلحای اضرار — ارتکاب ایلیه ظلمی ناچار
ظلم ایتکلری وار در وافر — صورتا مؤمن و معنی کافر
مؤمنک تشنه مال جانی — منعدم مرحمت و ایمانی
قتل نفس مباحات ایدر — کفری شمشیر ایله اثبات ایدر
نامی فرمانده نظام عالم — عالمک نظمن ایدر کند عدم
اندرک ظلمنی وار ایله قیاس — وار دیمی ملکده قورار اساس
اغالر ظالم و باج و عربان — ویرمدیه بریسی مال الحرجانه
ظلم تحصیلنه چکمش غربت — ذکر ایدر راحه و فکری خدمت
قند و بیورلدی ایله اتسه شتاب — وار دیمی قریه نک احوالی خراب
فکر تاراج و یغما ایلیه رک — بولده تخریب قرا ایلیه رک
نه تفحص نه خطاب و نه سؤال — کلور آمد شده منت کوبال
قریه خلقینی قومز تقریره — بند ایدر بولدوغینی زنجیره
در و دیواری ذروب صحرایه — دست بسته کتورر ریایه
اصلی یوق باده نک جرم عظیم — دکلو مرتبه ایدرلر تجریم
بوقادر روحی جرح و ستم — چاک اولور پاره گریبان قلم

هیچ

هیچ بو ملکده دکلدر مخصوص — بونده در جمله تاراج لصوص
اوزبک و هند و نصارا و عجم — بری ملکنده قومز ظلم و ستم
هپ بزم ملکمده در ظلم و شر و شور — ایلسونه دفعی خداوند غفور
بو بیله بویله ایده رک ظلم و ستم — طوتدی یوز سمت خرابه عالم
هپ عمارات جهان اولدی خراب — قومدی دهقانه نه بر بوم خراب
ملک معمور دکل یوق ایراد — ایتدی ایراده تداخل بیداد
شرع عثمان اولمغله ضبط امور — اختلالات امور ایتدی ظهور
زرعه طوتدی زمین خالی — قویه جق یر بولمزلر مالی
مصرف ارتوب ازه لنجه ایراد — نظم عالم بولور البته فساد
سلطنت شرع اولنز توفیق — نه اولور خصم نه قطاع طریق
شرعده یوق ستم و غدر و عقاب — شرع ایدر هر کیمه ایجاب
شرعه صغمز طمع بغض و غرض — ملکده زایل اولور جمله مرض
مال و جانده اولور ناس امین — خصم یوق شرعده کاوله تمکین
شرعده کیمسه نک صو ییرز یانی — ظلم یوق کاید رعایا عصیانه
شرع ایله ملک اولیجق آباد — ملک معموره صغمز داد
شرع اولور عدالت جاری — بولنرک بریسی اولمز طاری
بولدیلر فتح جمع اصحاب — کنج شاهانه تحفه کتاب
بر بنه نصح یازوب کنجنه — دیمش ای طور ملوکه پیرو
ملکه دورمز اکر اولمزسه رجال — لازم اما که رجاله اموال

Copyright © King Saud University

مال تحصیل ایتمکده اولور   باغ و بستانلر ایچنده اولور
اولمز عرض رعایا طورمز   عدلسز چیز اقامت قورمز
عدلدر اصل نظام عالم   عدلسز سلطنت اولمز محکم
کوش ایدوب حضرت فاروقه بکین   حسن مفهومنه ایتمش تحسین
دیمش اول معدلت آموز کلام   حکمت و شرعه موافق بو کلام
ملکده ظلمله غفلت ایدنلر   ترک احکام شریعت ایدنلر
باغبانه اینمجک چشمنی باز   باغنه هر کس ایدر دستی دراز
صاحب اولیدر او باغك   چشمه اولمزدی بکشنده بولانق

مطلب نهی قضا و قسمت

ای طرازنده ایوان خصال   وی فروزنده دیوان کمال
ایتمه زنهار جحیمه اقدام   الحذر الحذر اولمه قسام
اولمه دنیاده زهی اموال یتیم   انده نهی ایلدی خداوند کریم
اولمه اللهی سورسک قطعا   طالب راه قضا و فتوی
جاهلک قطع طریقی اهون   رهزن شرع شریف اولمقدن
هله فتوایه قریشمه تزویر   مجتهد قولینی ایله تحریر
قول فتواده بو حجت یوقدر   چوقده تحریف شریعت یوقدر
کاه اولور انده ده واقع تحریف   صدر اتوابه کچر قول ضعیف
عصرده لیک قضا مشکلدر   حکم حق اولمجق باطلدر
سیما اکثر ارباب قضا   ایتمز احکام خدایی اجرا

حکمه

حکمه اول ایدر حکم مراد   اول الور قیمتنی ایدر زیاد
او تهی دست که رشوت ویرمز   قاضی و دعواسنه نوبت ویرمز
منسر اندیشه دین و دنیا   هر طرفدن واهمه زور جفا
علمی یوق اکثری بیمذهب و دین   چشمی محصولده رشوتده همین
الده اندازه وکیل و میزانی   ایلمش محکمه شرعی دکان
قاضی دلال و مباشر محضر   کتخدا قبضنه مالك حاضر
پادشه قورقوسی حق قورقوسی یوق   رشوته حرصی قدر دینی ده چوق
انجمنه دانشی مدد بوده جیقرر   اسمنه مفلسی فاره جیقرر
نیجه سی صورت حقده کوزیر   منع ایچون ظلمی جیبلر سورینور
قصدا اغلر کتورر چشمه وقع   هب ایدر رشهدک اشراسنی جمع
دانه پاکش اولوب ایدر اول شره بیر   خلقه چشمنی دام و بردیر
ایتمکه حق حقی تحسین عاطل   کوریبور صورت حقده باطل
بلمین ساده دل فی فطنت   صانور اول قیمه حقانیت
سد ابواب دکاکین ایلر   نه شرتك بولی تلقین ایلر
نه ظر تقبیل اولورسه او محیل   بولور اجرای فسادینه سبیل
شرع ناموسنه تصبیر ایدر   بك و پاشایه تغلب ایدر
حاکم عرفك اولور ظلمنه سد   کند ونك ظلمی ولی اندن اشد
کند افزوده اولور پاشاده   ایشته مقصودی بودر غوغاده
عسکرینک هله حالی معلوم   پاکنه ایدر اولورسه مظلوم

Copyright © King Saud University

انده ظلم مدام اولمشدر — جمع اموال شعار اولمشدر
خادم شرع ایکن اما که قضات — ایتمز ایدر وکلای ظلمی حسبان
جلبنه الن ایدر تقوا بی — مدد ایدر رماله بذلی بی
روز و دن جلبنه ایدر زیان — طعنه ده طاعتنی حصنی امان
گلیسه الناده مال یتیم — تو تو زاحمک حجت وکل جرم عظیم
جمع ایدر گلیسه مال ابنوه — تو تو زنک گیسه‌سی ایدر مکروه
دخل ایدر گلیسه تنخواه — با فقرا وغنیک آما گوننه
تو تونک دانتنی سوزی اما — انجه سن الوا اولنه دعوا
دخل ایدر گورسه اگر خانم زر — زر زر اما که گران وزن ایدر
طوتمز اطلس لی مکتوبی — گیجه طلسه قوجه مجری بی
رشوتنک اونی قومش مخصول — کیم اوله ایتمه محصولی قبول
ارض حجت نه گوزل قلمن اولور — جزئی بر ده قتی جوق جزئی اولور
حیف واحیف که شرع شاد آب — تنده رشوتله اولدی خراب
ظلمه دستنده دوشدی حیفا — شمدی سهر رشته شرع غرق
لعنت اوماله که شرعی صنعتکشن — حکم مرتابی قیوب ترک ایده
حقی ابطال ایده سن رشوت الجون — دینی ماله ویره سن دولتجون
بونی فکر ایتمه سن ای گمراه — که شریفه بو دراول شرع اله
انی تعظیم ایله جبریل امین — ایتدی آرایش رخسار زمین
که حقک قولله رخبر انام — ایده ابلاغ امور احکام

سن نه

٣٥

سن نه زهرمه بو ربر سن ظالم — هیچ دیمز سن نیجه اولور حالم
ارتکاب ایده می بو خسرانی — حضرت حقه اولان ایمانی

نهی بازیچه نرد وشطرنج

ای گرامی گهر بحر کمال — اولمیه آویزه گوشک بو لال
ایتمه بازیچه قطعا رغبت — اولمه بازیچه دست غفلت
اولمه دلداده نرد وشطرنج — که اولور آدمه سرمایه رنج
علمی جهلند اگرچه خوشدر — شغلی بیهوده مآلی بوشدر
بار اول علمه چالش مردانه — بر ایشتش که بردانه
واریکن مصحف و ذکر و صلوات — ایتمه بازیچه صرف اوقات
محض لطف حق اولان گنج نفس — حیفدر کم اوله مصروف هوس
بو دم الکده وارسه غفانک — دم غنیمت دیدوکی یارانک
حیفکم بابه اوقات نفیس — اوله غارت زده شغل خسیس
بکرابلیه راولدره بانه — اوله بسته عمل وسواسه
لعب ولهوک صوکی واولادر — وارسه فایده‌سی لغو غادر
گرچه اسبابه بر التدر — دقت اولنسه عجب غفلتدر
خنده باالقلقه لهو اندر لهو — لج و باغرمه سهو اندر سهو
طفل نوساله سزا در بازی — ایلمه گوکدک ایدا انبازی
عادت مرد و سزاوار رجال — علم و عرفان و عبادات کمال
اولمز ارباب دله حالت ضیز — استخوان پاره خشک و ناچیز

Copyright © King Saud University

ایلمز عاقل اندیشهٔ کار   مرده حیوان کلوکن قوده مدار
بر زمان اولده اولوب نابحال   کر زاو نباردی سنک کبی مهمان
سکا عبرت ویره جک بر دفنا   سن ایدرسن آنی آلات لهو
لعبه مستغرق اولانه کوزه دلو   کسب دنیایه بیله رهن اولور
لعب عمده دلکی صاف ایله   کوره لایقمیدر انصاف ایله
عملک اوله تعصبله ستیز   کیش و مات ایله کچه عمر عزیز
درکشاد ایتمکه ویرمز فرصت   ششدر دهرده یوقدر راحت
دو ششش امتیدر ایله زار اوله   بیو اروب بر کوکه خوار اوله
کرچه عبرتله بقیق اهل نظر   ایکی زاره دیدیلر شمس و قمر
ششدر ششش جهت کونه مکان   بونلر لیل و نهار دوران
بونلرک تابعی خود جنبش زار   نیر تیغ نیه کم لیل و نهار
ذهن تشخیده انجوم بعض کبار   ویردی شطرنجه ابانجم قرار
بو العجب نقشه رالکی شطرنج   سرتیه طرح ایتدی ودر کنج اندر کنج
جمله بازیچه لرک احسنی در   خانه لر فکر اونک رونیبر
نیچه منصوبه ده شر ذوق انکیز   نیچه بازیچه لکلور حیرت خیز
شبهه سز ذوق اولنور سیر   کلمز اول ذوق وصفا تعبیره
سفره سی صفحهٔ نقش عالم   صورت معرکهٔ هند و عجم
هر بر بینه منتقابر الات   هر بره منتقی لفظ حرکات
نیجه مز هر بر بسی حدندن   جیقه مز هر بر بسی سندن

اصلی

٢٠٦

اصلی بر لیک مخالف صورت   صورته ایتدی ترتب حرکت
ات قوبر دیمی زمانه کرد خیال   فرز خود کامه اولورسنک محال
ایدر اولورسه بو بازیچه نکونه   بر بیاده شه دورانی زبونه
ایده عکسنه بازی آلات   شاه چربین ایدرسه دخی مات
عقلنک صورتیدر استادک   اوسته ده تابعی استعداد اوک
الینک بوقدر او بوندنه خبری   ظاهر استادینک انداثری
بوکه دا بر دخی جوقدر نیجه راز   کشفنه باشلنسه اولور قصه دراز
لعب ولهو اولدوغنه دنیانک   نصی شاهدر جنبور قرانک
جمله بازیچه ده وار ترغیب   فتح اولور هر کیمه اولورسه نصیب
لیک اصحاب نظر نادردر   اهل لعبک نظری قاصردر
لو بیلیان ذوق ایچون اوینارانک   بیلسون ذائقه عرفانی
بو شهوده دوشرن رغبتی   بولهمز اونک لذتنی
لعبه محتاج دکلدر عارف   سیره بازیچه سز اولور واقف
ابتلا مرتبه سنده نیجه لر   اویومز صبح دک اوینر کیجه لر
دوشر ارایه تعصبله عناد   حدت نفسیده ایدر امداد
قوبار خصم ایله دعوایی   اونوتدر آخرت و دنیایی
کندی دعواکن صدر لجلج   خانه ده اهل عیالی لوایج
بکلورسه اولور احوالی خراب   خلقه دشنام ایله انواع جواب
نیجه سی کندویه دشنام ایلر   کندوسن مسخرهٔ عام ایلر

Copyright © King Saud University

ذوق لکندنده چیقمز تخت اولور سیر ایدنلر او صانور نقلت اولور
ظن ایدر ذوقی بونی چوق اعجمی مبتلا اولمیشون کیمسه حق
ذهن تشخیدن اچوزها اولور جلال علم تحصیلنه کلدکجه کمال
کاه بر جیده اوله که قایم اولمیه لیک توغل دایم
مجتهد دن بو قدر ور خصت ایتمه اوقاتکی وقف غفلت
بوقدر وار هله شطرنجه جواز شتشدره لیک الکی ایتمه دراز
بزمکنا اول لعبه ده اولسون حالی چونکه جایز دکل استعمالی

مطلب خواجکی دیوانی

ای قلمران کتاب آمال نظر انداخته حسن بال
کر ستنبولده در شهر سنفرک منصبه اینه تعلق نظرک
اولمه رهبرده تدریس و قضا قاضیعسکرده اولورسک فرضا
صنمه زنهار انی راحتلی طریق امن اسایشی بو قدر تحقیق
اوطرفک خطرینی حد در انتظار المی ممتد در
سنه قید ایله زر نقصوده در بایه لر موصله غوغا در
اول حالی ضرر و تنکه بجر کرچه کم آخری عزتله کچر
اول و آخرینک احتی یوقی غالدها منصبک محنتی چوق
اللی ده عسکر اولوب ایل سفر صمله حلب و شام کیدر
عزم ایدرایسمکه منصب صفا اگه آخر عمری وفا
نقد عمرکم ثنا رانکه کرک نایل اولنجه نجه کرک

ضعف

ضعف تن نقص قوا هنکامی طی ایدر جاده مصروقتامی
اولنجی قوت ذاتی زایل اولور اسباب هوا نایل
ایدر اقصای بلاده سفری صورمه بوللرده کی خوف خطری
وار سه ده منصبه را حتم کورر باشی غوغاده مشقتم کورر
لکن بلده ایله مراسا ایلر که مداراکهی غوغا ایلر
دنیوی و بینه ایدر همت اخروی دینی قالور در زحمت
دوکیبور عزل زماننده سکات اکه چاره و یر و ب ایتمک ایسکات
بر نجه منصبه ایدرسه سفر حد هفتادی ایدر سنی کچر
صکره استانبوله اکور صدره کلور طی اولور روز و شب قدره کلور
راحت و محنتی صدرک معلوم طول اسایشی امر موهوم
اندره ده بوقمی مکر بیم خطر ایندررلر رد و سه کاهی سفر
برکوه الدها چیقر صدرقضیر اولور اضروجع صدره آخر
فرقه کرچه ملازم سن اوقیوب بازمغه عازم سن
بو در احوال طریق ایت شکیب ایده حق خیر لوسن سکه نصیب
بیلورم اهلی و کمکس اما اولمه جویای طریق امنا
مال میری به قرشمه زنهار ایلمه عشکه میریی بیدار
بی ضیانت ایده مز سن حرکت کور مزار باب ضیانت برکت
مال الجنبه به سنک الشن نیمز بیر ایلیک عسکره نیانه کیتمز
قو صدر لرانی هنکام حساب باخصوص و خصومک کتاب

Copyright © King Saud University

بن امینم دیو هیچ اولمامین … کم صابر میربی الشکده یمین
تو لبت جانبنه میل ایتمه … خانه کی یازده نسین ایتمه
ایمه مالینی وقفک اتلاف … کبرمسون جیبکه مال اوقاف
شرط واقفده اولمور عدول … خصمک اولور سنک ایدروسول
شرط واقفده قناعت مشکل … ایتمه سه وقفه خیانت مشکل
متولیدر احوالی تباه … حق حضورینده اولور روی سیاه
طوته‌لم کوروی حسابن کتاب … نه ویررواقفه محشرده جواب
انجذاب اوزره اکر منصبه جانه … حق ویره اوله سنک اهل ویله
کورمدم بن هله بو ولتده … خواجه لقده قدرین راصده
جمله‌نک معتبر واسابنی … منصب خواجه‌کی دیرانی
خواجه لقده بری اولور منصب … سورروسی کوزوکا ایتمه شکیب
عزت اولمز اوقدر یانمنع … جوق شرفدر رهله وجداغنع
بهب کمال اوزره اساس دولت … عزت وشهرت وشان رفعت
جمله‌نک معتبر ومحترمی … جمله‌نک منتخب ومغتنمی
غیریلر دکلودخی زحمتی یوق … بنه اول طائفه‌دن راحتی یوق
باخصوص اوله اسند بزصفات … اکه منضم اوله معموره ذات
عفت وعفاف اوله علمی اوله … ادب ومسکنت وحلم اوله
استغنا معتد اوله معرفتی … پاک ومستحسن اوله هرجهتی
اولمیه طعنه اطواری هدف … منصبه ذاتی ویره غدر شرف

اعتماد ایده ملوک وزرا … اعتبار ایده صدور وکلا
اوله غیرتکش دین ودولت … خیرخواهش ملک وملت
بونده اعلا دخی دولتم اولور … هرکز امن وسلامتم اولور
حق ویررسه اوله‌سن اهل قلم … خواجه لقدرده دبارتسه علم

نهی آمیزش قبدا کسیر

ای زرناب عزیز الخلقت … معدن آرای جهان حکمت
کیمیا سازلغه ایتمه شغف … ایلمه مالکی بیهوده تلف
اولمه زنهار بوسودایه اسیر … اولاجق حال دکلدر اکسیر
یوق بره ایتمه تهی همیانک … یوتیه قیوب ارتمه جانک
کیمیا کاربنی صنعت صنعتنه … مبتلانک سوزینه الدنمه
اسم وار جسمی ولی نابیدا … کیمیا ایله جهانده عنقا
مال الحوزه مالکی سوززانه ایتمه … حاضرک غایبه قربان ایتمه
بوته‌لر دورکله فقر وفنا … انی ظن ایلمه آلات غنا
جامه‌کن قبه‌لری ایتمه قبایک … که مس آنده ایده تبدیل لباسک
کیمیا صانعه که صنعت اولور … معجز ایله یا کرامت اولور
بوکوکرت وکمور ایله اولمز … کارحق نار ایله صورت بولمز
دهن وزرنیخ وکوکرت ودهن … … نی … مهدر زر
اکه نه فرغ ونه انبیق کرک … اوتفکر راکه بوفنی کرک
جوششک غم جکرین خونه ایتش … کیمی کورد کاتش الفنه کتمش

Copyright © King Saud University

قالورار بانده چقسه طره سی … النك كبرى بوزنك غره سی
صورتن السه ده فرضا تغییر … صنعت اولوراكه دنیمز اكسیر
رنكنه صنعتله ویرسه ده تاب … قربلن تیز چقیر رتبۀ آب
نه قدر حكمه ده تغییر ایمك … فاش ایدر سرّ نهانینی محك
بولسه رنك ذهبیت تمهید … هیچ تحقیقه اوبارمی تقلید
قلب اعیان اوله رسه امكان … كیمیا فعلیده اولور آسان
قلب اعیانه وحقایق چو محال … كیمیالی دخی بیل محض خیال
باشقه كوكبدر وا سیم وزرك … اولسه اسرار خداده خبرك
بولن اوكوكبی تشخیصه توان … اول ایدر ایله قلب اعیان
اولیا نكده بو در اطواری … بو جهت صنعتده دكلدر كاری
اولمز قوت قدسیه سنز ایش … عالی همتی بوزركی تشویش
اولیا ایدر ایسه مسی زر … قدرت حقیله اسـترسه ایدر
ایتمز الا كوره ده اذن خدا … اندك مشهدی در عین رضا
بوزمانلرده اولورسه اكسیر … اولمز الا نظر شاه ووزیر
اهل دنیایه وزیران وملوك … اهل عرفانه امیران سلوك
منعدر رفتنی چوق كیمیه بوكا … برلیسی اولمدی اما كه رسا
كیمیا ایتدی چو غبن سر كردان … قلب ماهیته خود یوق امكان
خانمانن بوشدی بنیجه امیر … خام سودایه دوشوب اولدی فقیر
دوشوب نیجه لرنده وامه … كیردیلر عالمده نا وزكه وامه

بكمز

٢٦

بكمز اول كیف خوره مغبونه … دوشمز رغبت دیده افیونه
ایلیوب زهر زمینده مكان … بیم باصقنده نه اولورلر نهان
قیالو نبت ده بیره وش گونلر … چیقامز چیقماغه بیلدزلر
بر بیدر زنم نه شند زنانه … بر هوا داری كوروك سوزانه
انی بو فكه او كرنه حال قالن … صرف ایدر تجربه یه اموالن
چوریدر بر علیه خیلیجه مال … بوله مز انده ینه حال دهال
غیری بر طبخیه باشلر ناچار … بلكه اجزای دیكرله بیه كار
بو عجب چوغی دكل طالب مال … كوره مك استرنجه اولو صورت حال
كاه تكلیس وكهی استقطار … ازماشیله كچر لیل ونهار
حل وعقدده چالشور شام وسحر … كه بوله دسترس شمس وقمر
كیمیا كر سوزیله اكسیر اولمز … اصطلاحات ایله اكسیر اولمز
برج ناریده اولورسه بر تاب … اوجه مزاوج حقیقت عقاب
ناریده عبدك اولور عقد عجب … دستنه نیتنز اولور عقرب
طبعن حكمتله یا یلمز بو بنا … ایدر اجزاسنی تصعید هبا
كیمیا یه الی ایرمز ناچار … قلبنز انلقن ایدر كار قرار
كیمیا وقعه سی چوق در اما … بری مشهور در ایله اصغا
بر زمان ایلجره مكر بر عیار … ایلمش بر نجه الزنی غبار
ایدوب آمیخته چند اجزا … قومش ادینی طمانونی خطا
صانتمش اجزا دیوب بر عطاره … المش اول وجهله برقاج پاره

عرضحال ایدوب اوشهرک شهنه | ایلمش وضع جبین درگهنه

دیمش ای پادشه عالم کیر | بنم استاد فنون اکسیر

بیوریلورسه قولیکه حسن نظر | ایده‌یم کنجکی پر گوهر و زر

شبهه ایدرسک اگر او کمه‌ساز | لله الحمد در تجربه باز

بر نمونه ایده‌یم سکا عیان | کسنه و چشمکله کوروب صکره اینان

بو سوزی اشیدنجک شاه کرم | میل ایدوب خاطری اولدی خرم

دیدی کوستر کوره‌یم صنعتکی | بیله‌یم مرتبهٔ قدرتکی

یازدی بر دفتر بر قاچ اجزا | بر نیک اسمی طراموزن خطا

دیدی آلاوه ایدوک توبلکز | چندم کوسترییم سکا خوب

شاه امریله سکردوب خدام | الدیلر جمله اجزا اتمام

اولمدی لیک طراموزن پیدا | دیدی اکسیر کرک ...

طراموندر بو که جزء اعظم | کیمیا اولمز اول اولمزسه اتمم

شاه تاکید ایلدی فرمانی | که بولنمق کرک البت بوزمانی

بری بر بینه کیروب عطارانه | آرادیلر آنی دکانه دکان

عاقبت دیدی بری بر اجزا | بنده وار نا امیدی بلم اما

کتمزرک بلکه بودر مقصودر | دخی یوق شهرده مرموجودی

کیمیا کر کورنجک ویردی | بو درا کسیرک اهم عملی

کیردی تنها شهنه بر جایه | اوردی حیله کوردکن اجزایه

ایدوب اجزایی عمل له اعلاف | قدره نک قعرینه چوکدی زر صاف

بوتیه

بوتیه قیوب ایدوب استحلا | بر سبیکه زری ایتدی پیدا

عقلی الدردی کورنجه شاه جهان | دیدی تحسین ایدوب ای رند زمان

افرینلر سکا هم صنعتکه | فن اکسیرده اهلیتکه

لیک وارمی بونی تکمیله سبیل | طراموی نیجه ایتسک تحصیل

دیدی اول رندک اکسیرنما | ایتمک استرسفر ملک خطا

دیدی شه نیه کیده‌جکسین | غیری بیلمز بو ایشی سن ایده سن

دیدی فرمان سنکدر ای شاه جهان | ایده‌یم بو لکه جانم قربان

ویردی اول شاه اکا چوق مال منال | ایلدی شهر خطایه ارسال

الدی اول کنجی او رند عیار | کلدوکی سمته ینه ایتدی فرار

کنجه نایل اوله‌نه اکسیر نیدر | او کیدشدر که کیدر دخی کیدر

بیله خبرله طولوب افواه جهان | اولدی حیران عقلای دوران

واز ایدر انده مکر بر درویش | عالمک نی خرده دن دلریش

قنده کورش ایدرسه بر احمق | دفتره عادتی ایدر یازمق

کوروب اولدی غنی شاهک شاهی | دفترک باشنه یازدی انی شاهی

اشیدوب شاه انی ایدوب احضار | دیدی ای نکته‌شناس هشیار

سویله واقعمی بو تحریر انک | حقمه وارمی سنک اثباتک

دیدی بر ورزدک مجهول الحال | النه کیرمش ایکن مبلغ مال

بر دخی سمتکه عزم التسونمی | عقل دانش بونی جرم التسونمی

بوقدر مال ایله اول فرزانه | کلمز اول دله مکر دیوانه

کینه دن خاطرکی صاف ایله یازمیم می سنی انصاف ایله
دیدی شمی یا کلیجک نیدرسن اولزماندم نه جواب ایدرسن
دیدی شاهم وارانک انسانی سنی بوزوب بزارم بن آنی
بن بلدوکم ای جان پدر علم اکسیرده انجق بوقدر
دخی اعلم وارسه بن بلمم اوده اعلم دکل الله اعلم
هرکس بندنی کوش کار ایت دونه جک وردوکلدر حکمت ایت

دربیان ضرر نقل کلام

ای سبقخوان کتاب الفت ادب آموز رسوم صحبت
ایتمه زنهار صقین نقل کلام اولمه یازنک کلام و نمام
صانمه بر قاعده ولاابالی کبر کوسترمکدن اقوالی
اولمه رافع علم وسواسی بری برینه دوشرمه ناسی
دهنک ایتمه ممر اقوال دیمه نرسا که نقال مقال
بزم معنی بزمه کستره سخنی ایله صندوق امانت دهنی
دهن وکوشنی امانتکار ایت که صدورلرسه وحی انکار ایت
حسن وبند رودیدی شان معنی ترک ایت لایعنیم ومالایعنی
نقل مجلس ایدر ایراث فساد ویرر اسباب مصاحبه کساد
قوپر رفته آشوب وجدال کاه اولورلر که موئدی قتال
کیمسه اولمز متمکن بو صفت اولور آوازه کوی محنت
اولور امثالی اراسنده مومم مقدمن خلق شمار ایدر شوم

واردینی

واردینی پرده سکوت ایدرلر صقننک کلدن منافق دیرلر
سارق معنی وجاسوس پیام دزد جالکر وکالای کلام
نقل ایدر مجلسی صبر وشکیب ایتمسون نعمه الله نصیب
خواجه مسئله آموز ادب دیدی مجلسلر امانتدر سبب
عیب وصد عیب اهل اسلام ایده تحریف تارزدی کلام
بوزغونی لوسن سبک سراولور که سخن نقلنه سرعتله صولور
نابشندر میجک او توره مز خبر بن سویلمدکجه طوره مز
نفسه ایلکی نفس جبر ایده مز صبر واجلمغه ده صبر ایده مز
بوشه درهر نه اسه ایشتیان باشی اشاغه ایدر اثناسن
نه ایشتمش سه انی نقل ایدر بر ازنده کیمسه سنی سویلر
سرکه طوتلومنه بکزر تمام جانلر ایتمزسه اکر نقل کلام
حسبی الوده غمدر غماز که اولور کوردوکی غمله انبار
محنت غیر یدن ایدر اوحضور کیمسه کم غمم کور اولور مسرور
دلی قوزشورة دهنی سرودی تفنک بر نفسده قوپر شعله جنک
انی درکار ایدر تحکک ایتقادیا دوستلر اول بیربنی ده فساده
دوره مز نقلی ایدنجه تمام سرعت ایله ایدر انزنده قیام
سینه مجلسده [illegible] اتر انده هم نه اشتدی صیانتر
بویله بریله ایدرک نقل کلام کوزر اخشامه دکین شهر تمام
طبعی بو عادتی بوکاری بودر روز وشب تحفه افکاری بودر

Copyright © King Saud University

بر خصومت بر اغور اولدی اصل | نس اولاده کسور اولمز فصل
ایکی فرقه هدف محنت اولور | صلح اولورلرده بی لذت اولور
که دمشت ایتدی وکی افساد دل | ارالقدی صاتیلور کندی بله
آخرت خود ایشی واویلا | فتندی فتنه اشد ویدی خدا
بیک اخبار خواوت نجه خر | المش اغزین قولاغنی وفق کنجر
باز ایدوب کوشنی آوازه لکوی | جان ویرور بر خبر تازه لکوی
اوزی قوناق بر دها اولان کذر | آلور البته نه حال ایسه خبر
کندی شهرینه کلان اخباری | آلور آچلمدن اول باری
صاحبی ایتمدین امرینه قیام | اول بایر دایره شهره تمام
قرق قونق غولبی نصیبک خبری | نایل ذوق ایدر اول دربدری
کند وعقلنده اولان کم خردانی | استمی عندینه اولور بو سادانی
کجنوب زعمی نیجه عقلا | بری بیرنده ایدرلر افشا
در دولتده خود اول ایتمش | شایع اولمش او بو دلمش کیتمش
ایکی ایتمش ایرده کذار | بونده بو نربونی قیمتلو صنار
نو بنو ایتمدی دولتده ظهور | کونده صدکونه ایتمک کیبی امور
کجن طشرده اهل تدبیر | قابل اولمز بری انه تقریر
طرفه دربی خبر دانه عالم | نادر الجنس بو فنی اکلر ادم
حمد لله هله ای جان پدر | سنی بو قدر بو صفتده ایتم
بنه امیدم اودرکم الغرر | سنی بو غائله دن ایده نکاه

شربه

شربه اولمیه سن آلوده | دو جهانده اوله سن آسوده

مبحث لازمهٔ حکمت وطب

مومنه فرض در ایا روح روانم | علم ابدان ایله علم ادیان
طب در اقوای مهمات فنون | آنی منکر دکل الا مجنون
قنغی محروسه که یوق انده حکیم | یوق جوازی اولمغه اول یرده مقیم
قنغی معموره ده کم اولمیه طب | تلف نفسی اولور مستوجب
ایتمش اجزاء عقاقیری خدا | مرض علتنه اسباب شفا
دیمزز اما او طبیبه حاذق | که اوله اسم حکیمه لایق
چوق فنونه کورمکه محتاج طبیب | هر بریندن اوله بر حصه نصیب
اول لا حکمت و هیئت لازم | نحو وصرف و عربیت لازم
هم تجربه اوله هم اهل کتاب | اوله دانای خواص اعصاب
نبضندن ایلیه تشخیص عرض | اوله اسبابنی جاسوس مرض
طبع اجزای عقاقیری بیله | کشور جسمده تدبیرن بیله
ایده تدبیر و تجربه علاج | ایتمیه جهل ایله افساد مزاج
اوله مرضایه دلیل صحت | اولمیه تقویه داء علت
ایده قانونیله تدبیر دوا | ایتمیه تجربه خلقی فدا
ایتمیه نشتر جهلی خونریز | اولمیه راهزن عمر عزیز
نشتری ایتمیه تسکین مواد | ایده تعدیل طباع اضداد
دیمز اول تشخیصه هوسکاره حکیم | کاوله بی تجربه وبی تعلیم

خود بخود طبه اوکم سالکدر   نه طبیب اول مرض مهلکدر
منطبب قنغی چوق شخص غریب   کچنور کندو خیالنده طبیب
بر نچه حرف طب ایت فاش   کندوبی نقد فقط بابخش
المز اصلا نظره سقراطی   کندو شاکرد دیر بقراطی
کچنور وضع حکیمانه ایله   اصطلاحات طبیبانه ایله
آنلر کده چوغی اما که غلط   کرچکن دیر ینک اکثر زعم فقط
اصطلاحاتی سوزر معناسز   شربت و حقنه بیمار اجزاسز
رطب و یابس سخنی سرتا پا   بر نینک اصلنی بلمز اما
سوزلر اسند صانه بار دود   صانورلر اما که اسامی دیار
ظن ایدر مغز داشتنه کلمات   دیر مرکب ولیکن ایلر بوقم دوات
دردی یا الحق یاخود شهرتدر   فن حکمت اراده الله ندر
زعمی وار اوکه بو مرا اهلندن   اولدلر رخنه لر جهلندن
قنده کیم خسته کوره دیر اولا   بالشور نبضنه اما نی جا
نبضنی فرق ایده مز لیننده   صفراییی الکیه مز خمر بدن
ایلمز فرق سفوف معجون   صانورلر افیونه دینورلر افتیمون
ایدر انسانی می مرکلمست   بیتور زعم درختینه شکست
کوروه قاروره صنور ظلمات   شاخ حجامی صنور کاسه آب
دیر اسهال [illegible]   قبضنه امساک ایله الور امداد
رنج سودا ایله دیر باد بخار   قانی الور قنده کوررسه نم خان

پیدرر حکیمه بالفعل لیکن (حسبته به)   قوقودر دردسره مسک ختن
نخ ویرر آن سعاله تدبیر   بدویرر حار مزاجه انجیر
بدویرر خسته حمایه عسل   درد چشمه اقیدر آب بصل
بو ایله در شمدی طبیبان زمانه   اکثری جاهل احوال ندا
اقتضا ایتمیجک یوره نک   تخته تجربه ایتمه بدنک
اقتضا ایتدکی دم فی التاخیر   رای حذاقیله ایله تدبیر
ابت مداوا یولیجی اسنادن   وزن قبل بنه استعدادین
رنجه کافی سکه طب نبوی   طب شافی حکم مصطفوی
معده یه ویردی نبی بیت الدا   حمیه حقنی دیدی راس دوا
ایچه یوقا عذ عبث منهاد   ایتمه زنهار بو مقداره زیاد
ایچمه بر پرهیزی محفظ بدنه   که مسه خصم مرض قصد تنه
فصد نسیانده کی فصد و لینت   اولدلر مستوجب حفظ صحت
چارشنبه ده کرک شرب دوا   عملی معتدل اولسون اما
فصد سه شنبه ده رای روح روانی   الی درهم قدر اتسون چوبانی
حقنه لینه نک نفعی کثیر   علل معده نی دفعه اکسیر
بونکد اتمه وراسنه کوزر   شربت حاردن ایله حذر
حق سنی اتمه محتاج حکیم   طول عمر ایله ویره طبع سلیم

مبحث [illegible] دعا

لله الحمد تمام اولدی سخن   اجتهاد ادعیه خیره دهن

Copyright © King Saud University

حضرت حق سنی معمور ایتسون   غصه دن خاطریکی دور ایتسون
اوله سن غنچه بر خوردار   ایده سن عمر طبیعته گذار
خیر ایده حضرت حق الحاصل   اعتدال اوزره گچه ایامک
ویرسون الله سکا عمر دراز   اوله سن علم و عملده ممتاز
اوله سن قائم محراب صلاح   بوله سن مرتبه فوز و فلاح
اولمیوب خلقه وحقه مغضوب   سنی الله ایده محبوب قلوب
سنکا اوله رسوم آداب   خلق سندن ایده لر شرم و حجاب
آستانکا اوله ماوا سرور   خاندانکا اوله مشتاق حضور
جمع اولوب خانکه خیر و برکت   کیرمیه کیسه که مال رشوت
لقمه زهر ریا یمیه سن   نه کوزل باد هوادن ییه سن
شکر عونیله مددکارک اوله   صانع کون نکهبانک اوله
اوله سن دغدغه دن آزاده   اوله هر استدیکک آماده
رزق ایچون چکمیه سن رنج و تعب   نعمتک اولمیه محتاج طلب
ایره سیه نعمت حق بی زحمت   حاسدک کورمیه لر راحت
بوله سن نعمت بی سعی و عمل   کوره سن رحمت بی جنگ و جدل
احتیاج ایلمسون کیمسنکی دست   بخش ایده ویره سن اوله سن بالادست
دهنک خامه نیاز ایتمیه سن   نکره دن غیره نیاز ایتمیه سن
کشف حال ایتمیه سن هیچ درده   التجا ایتمیه سن نامرده
هر نیه انسه تعلق نظرک   اوله آسانلغله ماحضرک

غیرک

غیرک اولنقدر اشیاسی   بولونه سنده آنک اعلاسی
باشقه چشم بر اشک ایتمیه سن   کیمسنک حالنه رشک ایتمیه سن
قلبکه بولمیه مدخل اوهام   گوزلرک کورمیه کرد آلام
دوشمه اول محنته کم آه ایده سن   کورمه اول حالی که اکراه ایده سن
کیمه دن چکمیه سن خشیت و بیم   دستگیرک اوله ستار کریم
خاطرک اولمیه پامال ملال   ایرمیه دولتکه دست زوال
هیچ خمیازه غم چکمیه سن   عمرک اولدقجه ستم چکمیه سن
سنکه میل ایدرسک گوهر اوله   طپراغه ال اورسک زر اوله
فتح اولوب مخزن گنج غیبک   نقددن اولمیه خالی جیبک
اولمیه مصدر خواهش دهنک   کوستره ناز مآلن سخنک
مائدن اولمیه خالی بوجاغک   ناردن اولمیه خالی اوجاغک
لطفده غیره وست ایجمیه سن   خلقه لطف ایلمه دن قاچمیه سن
لبک اولسون سخن آرا کرم   دهنک ماشطه لفظ نعم
جوق اولملی مالک ایده اولادک   آره اولادک ایلیه اوک
مظهر مرحمت حق اوله سن   ایرا اولاده موفق اوله سن
کورمیه دردو سر چشم و دندان   اولمیه محتاج حکیم دوران
خلعت عزت اوله دوشکده   شاهد عافیت آغوشکده
زیر رانکده اوله توسن کام   اوله سن نائل گلگشت مرام
واره سن سیر گل دبایمنه   باغده باغچه چمنده چمنه

ملکك کلزارك اوله بور نسیم … وقف اوقی فکك اوله ازروی نعیم
اولمیه باغ دلك بر مرده … کیمسه دن اولمیه سن آزرده
خاطر خصمکی ویران ایدر حق … جمله مشکلرکی آسان ایدر حق
دشمنك وار ایسه پامال اوله … خلق بروانه اقبالك اوله
کیمسه دن کورمیه سن چین جبین … نوله دغدغه بلمیه سن ای ونین
دشمنك خنده حسرتکش اوله … سینه سی بازوی آتش اوله
ویره میوب مهر تمناك دینه … بلکه هیچ کرمیه سن پاینه
کیمسنك اولمیه سنده حقی … کورمیه تخته بابك دقی
خصمیله محکمه کتمیه سن … امر شرعك سوزین اشتمیه سن
مال ملکك ده ضرر چکمیه سن … صحن عالمده کدر چکمیه سن
دائما صفح جمیل ایلیه سن … خلفه سن حجکی باغشلیه سن
دعوی کیمسه سن نه بی غرت … خانه دن چقمیه سن بی رغبت
دائما حرم وخندان اوله سن … جامه پوشش تر وسامان اوله سن
هر شبانکه تقیه سن شیخ عمل … کرمیه تخته دو دوکسل
دست بسته دوه ار لرزاد ایله … عیش وعشرتله کچه ایامك
یا بر روب تازه بتاز جامه … کهنه کیدرمیه سن خرامه
یا بیال ثقلا اولمیه سن … طعنه کاه عقلا اولمیه سن
بولمیه طعنه محل کمسه سکا … دیمیه کیمسه بودو دشمن دوسکا
ایسون کوشکی کل حرف طرب … کوشك اولسون سبب خنده لب

45

سبحة الابرار مولانای عالی رحمه الله المتعال

شولدم که اولدم بحر مصفی … ذاتم کورندی مرآت مولی
دوشدی سلوکم بر کوزل یولدن … دور اولدی منزل مخفی وبیدا
اول قوناغم صلب پدر در … ملك عدمدن جان اتدم الکا
ایکنجی منزلدر رحم مادر … خوان جکردن خوانم مهیا
انده نه کیدیکه اولدی قوناغم … صحرای عالم اقلیم دنیا
دردنجی منزل کور فنادر … هر سمتی انك فردوس اعلا
سر منزل اولدر هر سالك انك … یول رحمتندن اولدی مبرا
چونکه رحمه دوشدم صورتن اولدم … قعر صدفده بر در یکتا
شمس … دت بنزل ایتدی نورین … بولدم مربی اولدم مربی
قدرت … نده اولدی مخصص … تصویر هیکل تکمیل اعضا
بحرانه ایلجاغم فهم ایتدی عالم … درکیبی اولدم کرچه هویدا
فتح ایتدیلر رحم فیاض مطلق … ماء الحیاتی ایچدم ههانا

الحمد لله الحمد لله … قد کنت حیا من قدرة الله

اولدم روانه چقدم جهانه … کوشش ایلیدم آه وفغانه
اولدم که طوغدم دوندم هلاله … مانند هاله قید اولدی جانه
کهجبس قوغوق بندنغ دوقی … که شیروشکر که آب ودانه
که دارم اولدی تخت سلیمان … بی خانم اولدم شاه یکانه
اول خانه ایکن بر خانه دوندم … کارم مهیا حکمم روانه

بل کیو [illegible] واقفم — اوکمندم آخر طوربلانه
برجوب جوشکی شیدنم اولدم — بر تخته پارهٔ تیغ میانه
که خانه دوزدم آیینه‌سی قدم — که طوپم الدم اتدم بهانه
مرآت قدرت کوستردی وحدت — مصنوع وصانع حقدن نشانه
هر شینی بلمک فرض اولدی آخر — جفر قهمی رسم بهانه
بوردی قولاغم دست معلّم — اولدی طوبراغم تعلیم خانه
بلدم گناهم بولدم گواهم — طوپیدم الهم اوبدم زمانه
سیلکلرله عمرم برقرن اولنجه — اولدی قرینم غول غوایت
کلدی عالم جنّت کوریندی — عهد جوانی هنکام جنّت
خمخانه‌لرده بن نوش ایدردم — مسجده ده اهل ایدردی طاعت
تسبیح زاهد دوندکجه تیز تیز — دورنده ساغر ایدردی رغبت
بندن ابته ناصح برکت ایتمزدم — نی جالب مطرب حظّی نهایت
کوکلم مرادی یاد ایدرامّا — اغیاره نغمه ایدردی رغبت
کاهی نکاره کاهی جوانه — مایل تجرّدر اولدی حمیّت
ایجدکجه باده دل واردی باده — عشرت کوریندی عینی عبرت
اصوات مطرب رنکین اولالر — انعام ساقی شبرین حکایت
نفس مباحی استردی راحی — روحم قومزدی بر لحظه راحت
مرآت حقی قلدم شکسته — ساغرده کوردم رو ملامت
دارت کؤسی فی رؤیة الله — صفت مدامی من حکمة الله

٤٦

کوردم که زاهد نفسم بکلمز — مرآت قلبک پاسی سلنمز
عهد حیاتم اولدقجه ممتد — هو توانداسی هیچ کوشه کرمز
جهل ازلینک هر زهر بری — زهرینی وددکدن جانم عنی بلمز
خمسینه واردی عمرک بهاری — بلبل صواوه نکوکلکلر کورنمز
بونفس غافل سرمست دائم — سرخوش عنده زهر کز المز
جنک وجغانه کوشین برقش — بند ایلیممه اصلا ایشتمز
ستد لانه غمدر جکر دل — دیوانه در کم آندن جکلمز
عشری بینی وجودی زمینه — بلمز برینی قطعا اینمز
بر دور باک عالم بهائم — بلمز لمکدن قدرم بلنمز
کمرقی ورلوجمعمم فی الجمله وردوم — اماکه دردم جوقدر دنلمز
محکم اتی صاندم ظاهره قالدم — ناوان دهرم کندینی بلمز
بن بویله غافل حق لطفی کامل — بحر اولمدن دل کوزیاشی دکمز
ما احسن الله ما اعظم الله — جرّح موعی حوقامن الله
حکمت نسیم اسدی جرصر صر — ناکه آجلدی دربسته منظر
کوکلم اوبندی ظلمت کیسدی — ایمانم اولدی شمع منوّر
کوردم طاغلمش آلات مجلس — ساغر شکسته صهبا مکدّر
ساقی معطّل مبیبه مطر — پیر مغانه خود هم کوروبهم کر
دست ندامت بولمش صلاحینی — قدّینی بوکمش جنکنی عبر
بغیری ولمش دو رده بانک — نی زنگ اولمش مبهوت بی فر

یزدانه منت کوردم بو حالی / وجدانم اولدی عرفانه مظهر
ذو باده کوبا چشم آچدی / منظورم اولدی دیدار دلبر
باندم با قدم کوز یاشی [illegible] / صان حمره لبهر دوشدی سراسر
ایردم محصن [illegible] بهاره / بر باغه کردم بر گلشن و نوبر
[illegible] صدا ده گللر گشاده / شبنم فشاده چون گسته سلک
آب او زره کندم خاک دوندم / بحرین بو نظمک یاد ایتدم ابر

امسیب فرد ا صبحیت با کتور / صبحی من آسمیخت [illegible]

بکلرله اولدم صهبایه مایل / مطرب [illegible] قابل
کوردم مالی اول عیشین و نوشک / افکار فاسد [illegible] دوای باطل
کوزی اچقدر بر همت ایتدر / تا که کوز آچدم فتح اولدی مشکل
می بر بقیع طور [illegible] آتش / قاندر رهها تا صهبای سایل
کربیقه بقیه طلکی وجودم / اول نار سوزانه اول [illegible] قابل
فانیله طولمش بر بر سفالی / جسم جامی صیاندم اولدی جیفه قابل
صف نعالک اولمیش مقیم / سانسم فیصحم بر قاچ اراذل
بر حطلی صورت فرتوتش وف / بحجمر فلوسی افلاسی کامل
کاکل بر بشانه بر جنک خضرا / بر قحبه زنندر بر زهر قاتل
مغبچه ساقی شوخ دهن / بر مغانه خود دیوث غافل
بزم ملاهی جمع اداتی / بئس الاماکن بئس الرذایل
بر مجلسک کم بونلردر اهلی / بکتندنه اورکه اندنه حاصل

استغفر الله

[illegible] صهباییله [illegible]
تا کیدلها [illegible]
وجوده [illegible]
[illegible]
[illegible]
ویقال [illegible]

بمنه وعون الله
تم

وقع الفراغ فی الیوم الرابع من شهر جمادی الآخر لسنة اربع وسبعین [illegible] الالف
حرره الحقیر محمد بن سلیمان بن مصطفی بن
قره احمد غفر الله لهم ولوالدیهم واحسن
الیهما والیهم ولسائر المسلمین
امین